

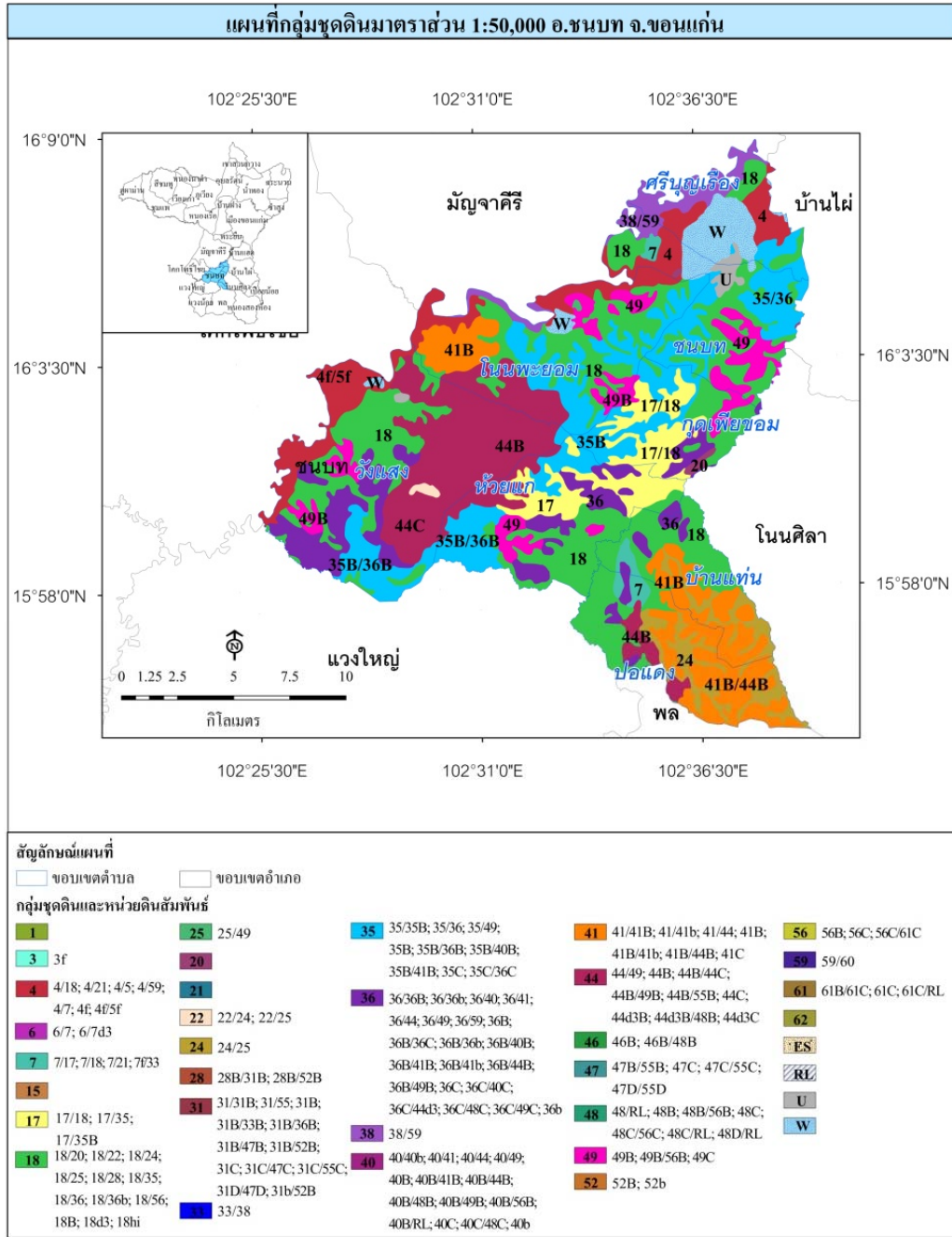
บทนำ

จังหวัดขอนแก่นมีพื้นที่ที่มีศักยภาพในการปลูกพืชไร่ เช่น อ้อย และ มันสำปะหลัง เป็นต้น พื้นที่ลุ่มส่วนใหญ่ของจังหวัดจะใช้เพื่อการทำนาข้าว ซึ่งถือเป็นวัฒนธรรมของคนในท้องถิ่น ส่วนที่ดอนจะใช้เพื่อการปลูกพืชไร่ ในช่วงที่ผ่านมามาประเทศไทยได้กำหนดนโยบายด้านพลังงาน เพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานและสนับสนุนการใช้พลังงานทดแทน เช่น เอทานอล และมีการกำหนดยุทธศาสตร์เพื่อส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิตเอทานอลจากอ้อยและมันสำปะหลังในประเทศไทย ทำให้เกษตรกรมีความสนใจและขยายพื้นที่ปลูกอ้อย และมันสำปะหลังเพิ่มขึ้น เพื่อให้การผลิตพืชพลังงานคุ้มค่าต่อการลงทุนของเกษตรกร ปริมาณผลผลิตเพียงพอต่อความต้องการของตลาด และ ระบบการผลิตเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ดังนั้น การจัดการดินที่เหมาะสมจึงเป็นเรื่องสำคัญ

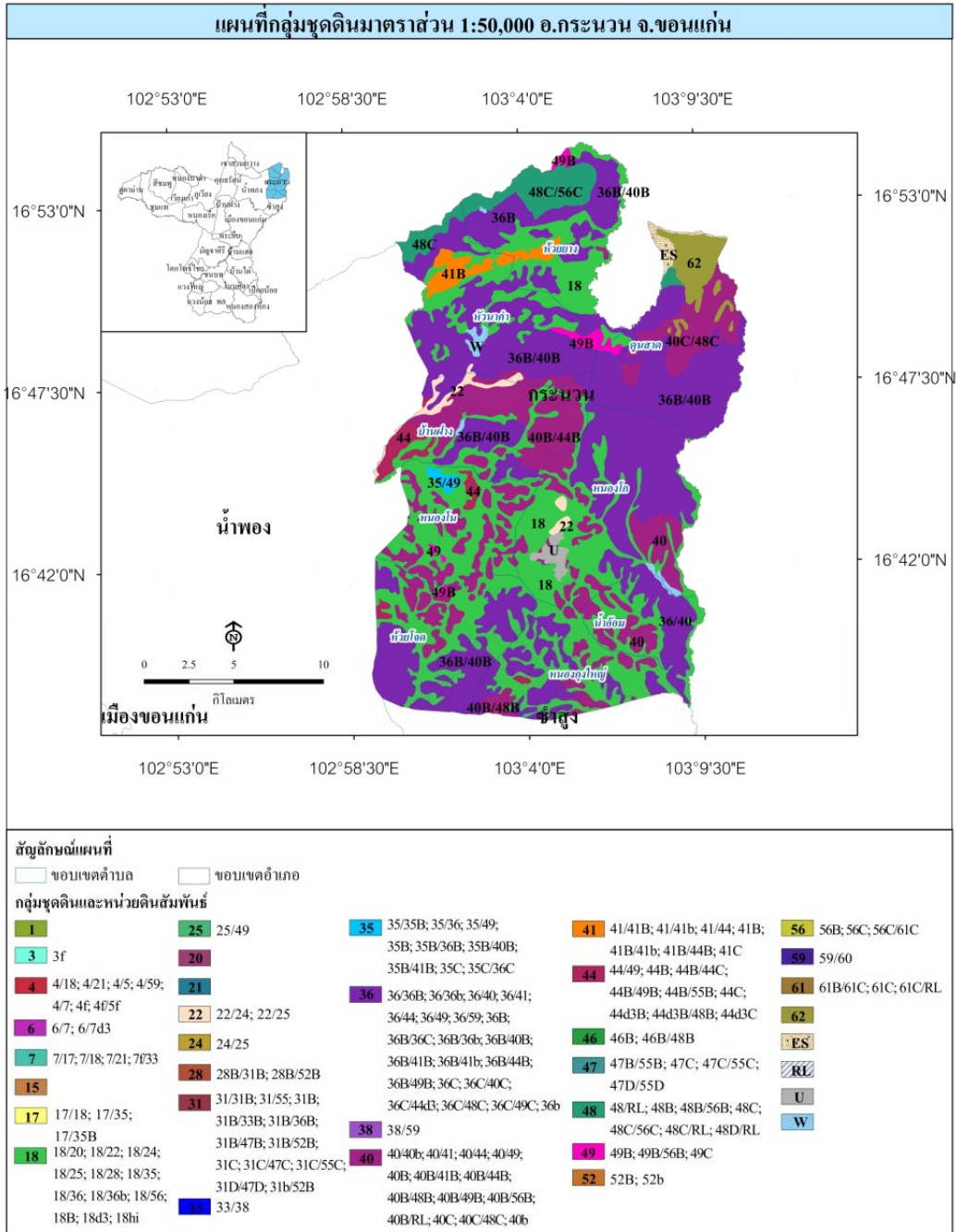
คู่มือเล่มนี้ได้รวบรวมข้อมูลโดยสังเขปของลักษณะทั่วไปของกลุ่มชุดดินที่ปลูกอ้อย มันสำปะหลังและข้าวจังหวัดขอนแก่น โดยจัดทำข้อจำกัดในการใช้ประโยชน์ของกลุ่มชุดดินต่าง ๆ แนวทางการจัดการดินสำหรับการปลูกพืชตามกลุ่มชุดดิน อัตราการใช้ปุ๋ยเคมีตามกลุ่มเนื้อดินและตามค่าวิเคราะห์ เพื่อให้เกษตรกรใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการปลูกเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตพืชต่อไป

พื้นที่ในจังหวัดขอนแก่นมีกลุ่มชุดดินทั้งสิ้น 34 กลุ่มชุดดิน ได้แก่ กลุ่มชุดดินที่ 1, 3, 4, 5, 6, 7, 15, 17, 18, 20, 21, 22, 24, 25, 28, 31, 33, 35, 36, 38, 40, 41, 44, 46, 47, 48, 49, 52, 55, 56, 59, 60, 61 และ 62 โดยมีแผนที่กลุ่มชุดดินรายอำเภอทั้ง 26 อำเภอ ดังต่อไปนี้

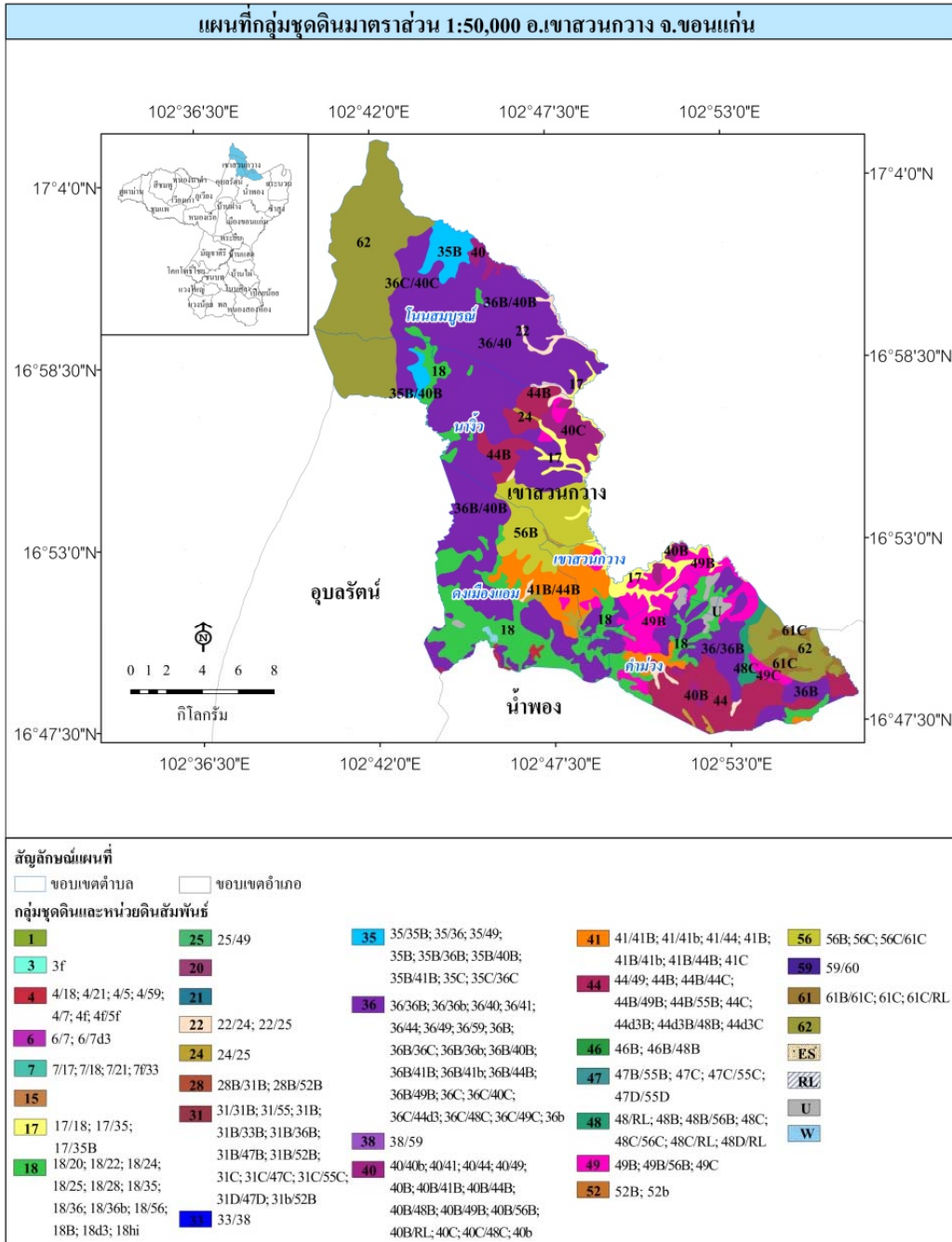
แผนที่กลุ่มชุดดิน อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น

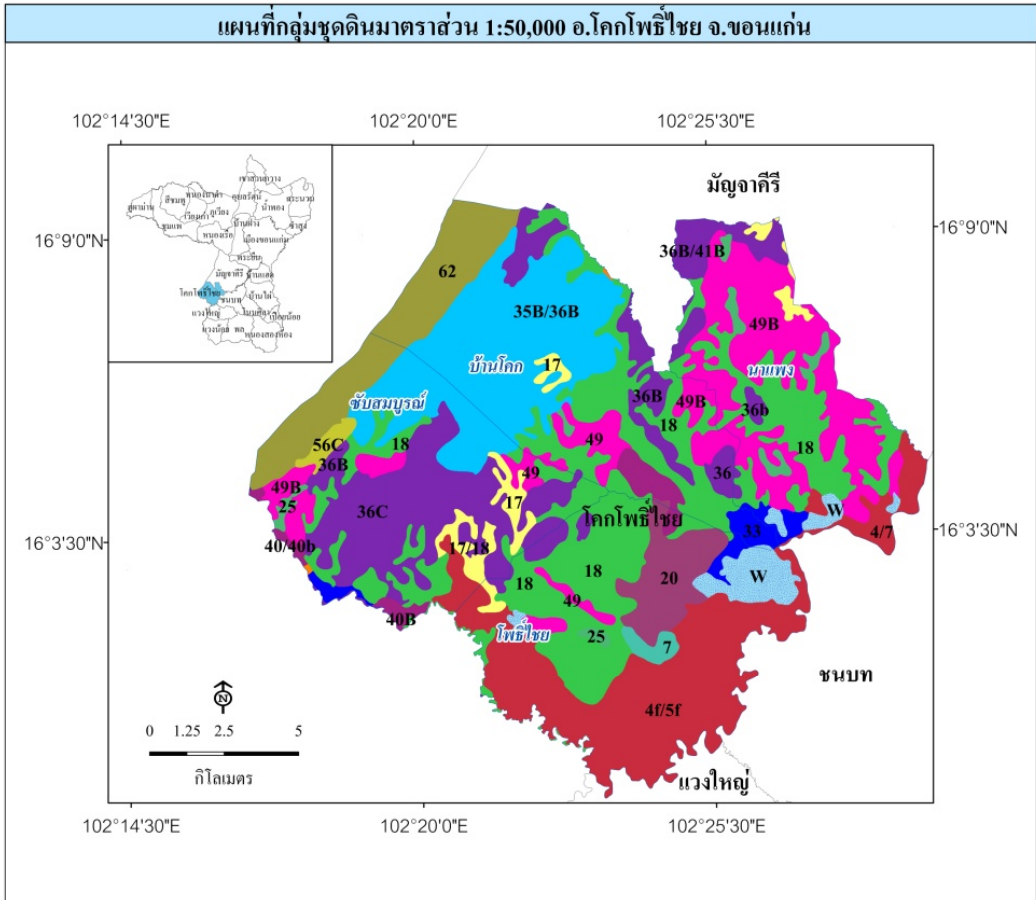
แผนที่กลุ่มชุดดิน อำเภอกระนวน จังหวัดขอนแก่น

แผนที่กลุ่มชุดดิน อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น

แผนที่กลุ่มชุดดิน
อำเภอโคกโพธิ์ไชย จังหวัดขอนแก่น

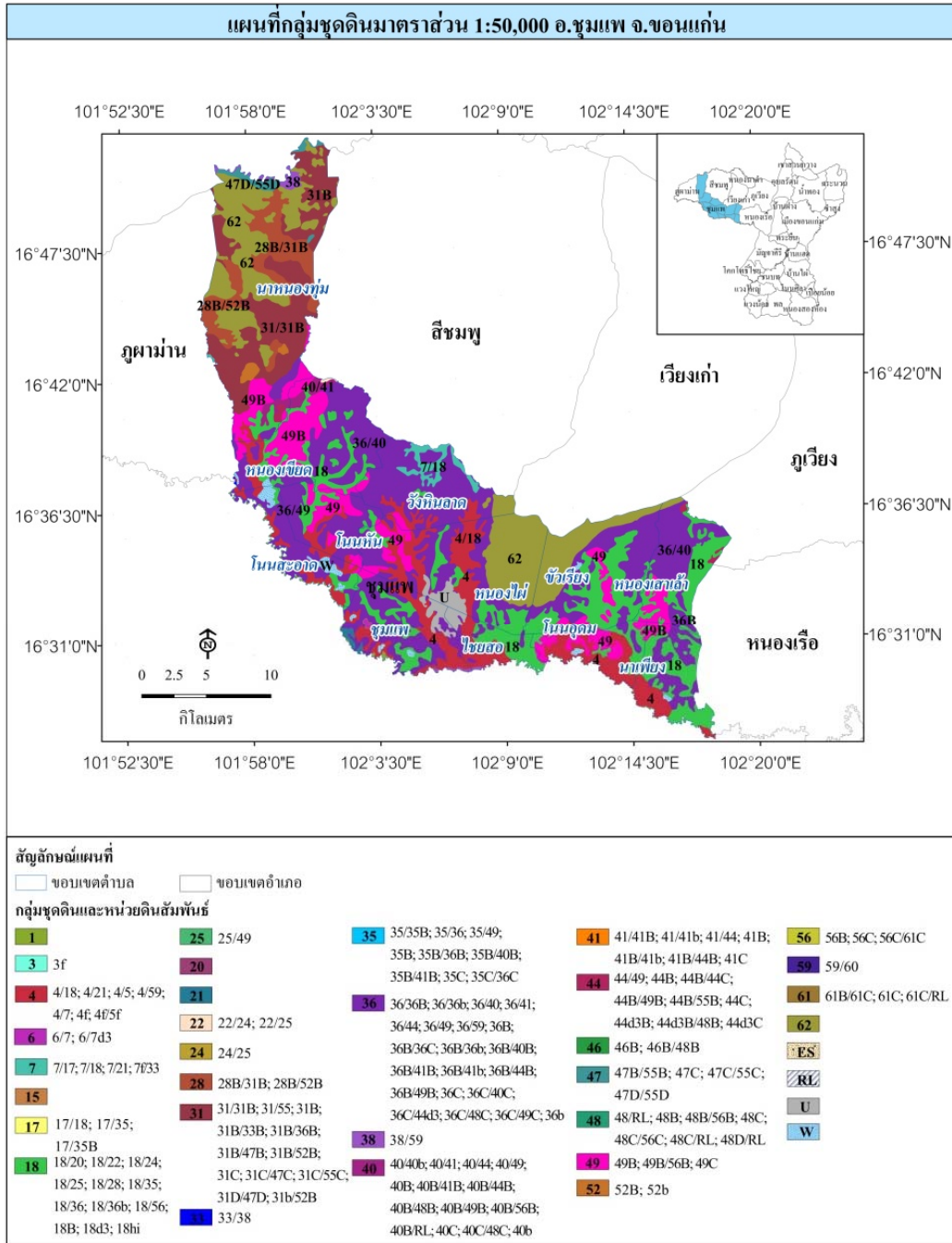
สัญลักษณ์แผนที่

ขอบเขตตำบล
 ขอบเขตอำเภอ

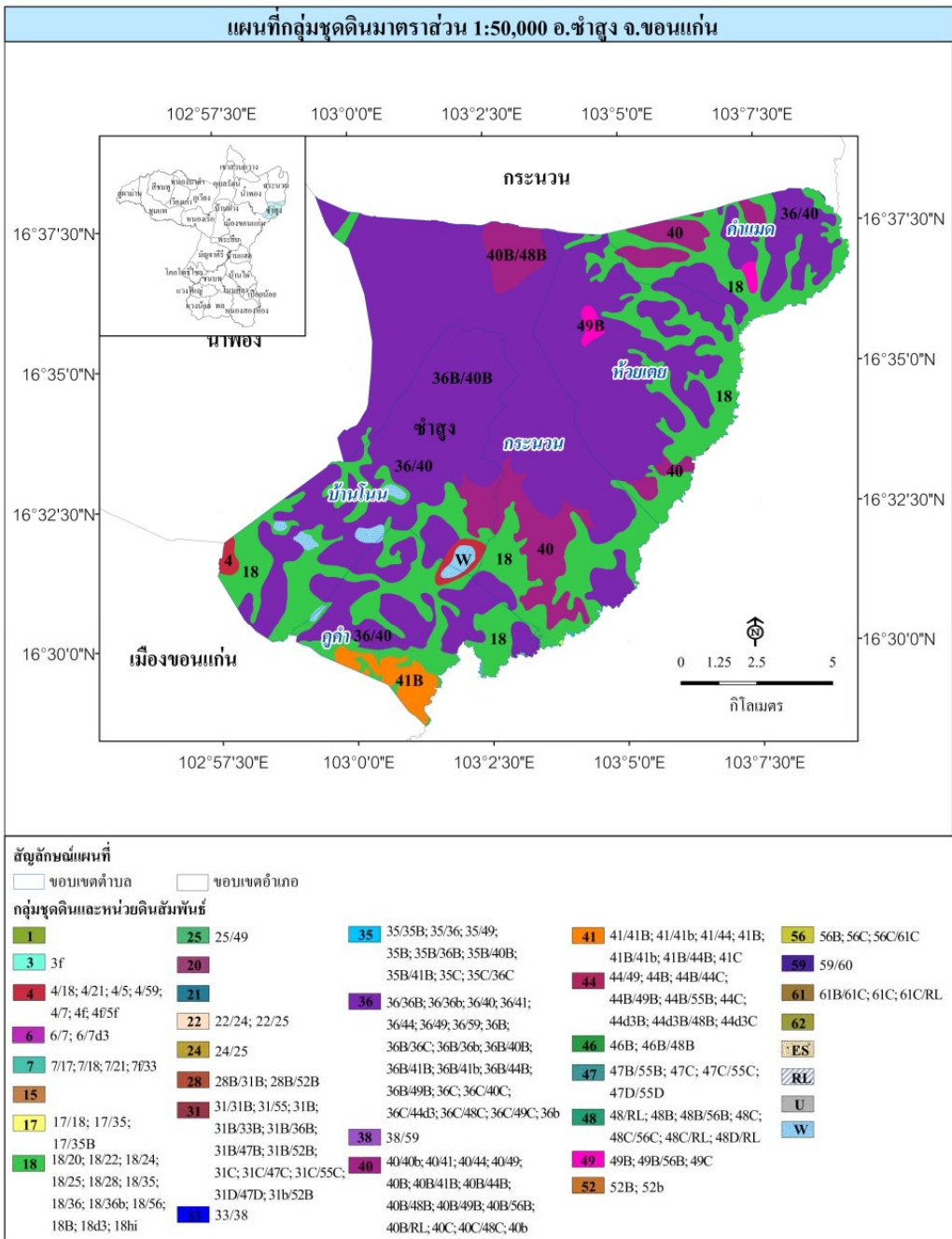
กลุ่มชุดดินและหน่วยดินสัมพันธ์

<p>1 1</p> <p>3 3f</p> <p>4 4/18; 4/21; 4/5; 4/59; 4/7; 4f; 4f5f</p> <p>6 6/7; 6/7d3</p> <p>7 7/17; 7/18; 7/21; 7f33</p> <p>15 15</p> <p>17 17/18; 17/35; 17/35B</p> <p>18 18/20; 18/22; 18/24; 18/25; 18/28; 18/35; 18/36; 18/36b; 18/56; 18B; 18d3; 18hi</p>	<p>25 25/49</p> <p>20 20</p> <p>21 21</p> <p>22 22/24; 22/25</p> <p>24 24/25</p> <p>28 28B/31B; 28B/52B</p> <p>31 31/31B; 31/55; 31B; 31B/33B; 31B/36B; 31B/47B; 31B/52B; 31C; 31C/47C; 31C/55C; 31D/47D; 31b/52B</p> <p>33 33/38</p>	<p>35 35/35B; 35/36; 35/49; 35B; 35B/36B; 35B/40B; 35B/41B; 35C; 35C/36C</p> <p>36 36/36B; 36/36b; 36/40; 36/41; 36/44; 36/49; 36/59; 36B; 36B/36C; 36B/36b; 36B/40B; 36B/41B; 36B/41b; 36B/44B; 36B/49B; 36C; 36C/40C; 36C/44b3; 36C/48C; 36C/49C; 36b</p> <p>38 38/59</p> <p>40 40/40b; 40/41; 40/44; 40/49; 40B; 40B/41B; 40B/44B; 40B/48B; 40B/49B; 40B/56B; 40B/RL; 40C; 40C/48C; 40b</p>	<p>41 41/41B; 41/41b; 41/44; 41B; 41B/41b; 41B/44B; 41C</p> <p>44 44/49; 44B; 44B/44C; 44B/49B; 44B/55B; 44C; 44d3B; 44d3B/48B; 44d3C</p> <p>46 46B; 46B/48B</p> <p>47 47B/55B; 47C; 47C/55C; 47D/55D</p> <p>48 48/RL; 48B; 48B/56B; 48C; 48C/56C; 48C/RL; 48D/RL</p> <p>49 49B; 49B/56B; 49C</p> <p>52 52B; 52b</p>	<p>56 56B; 56C; 56C/61C</p> <p>59 59/60</p> <p>61 61B/61C; 61C; 61C/RL</p> <p>62 62</p> <p>ES ES</p> <p>RL RL</p> <p>U U</p> <p>W W</p>
--	---	--	---	---

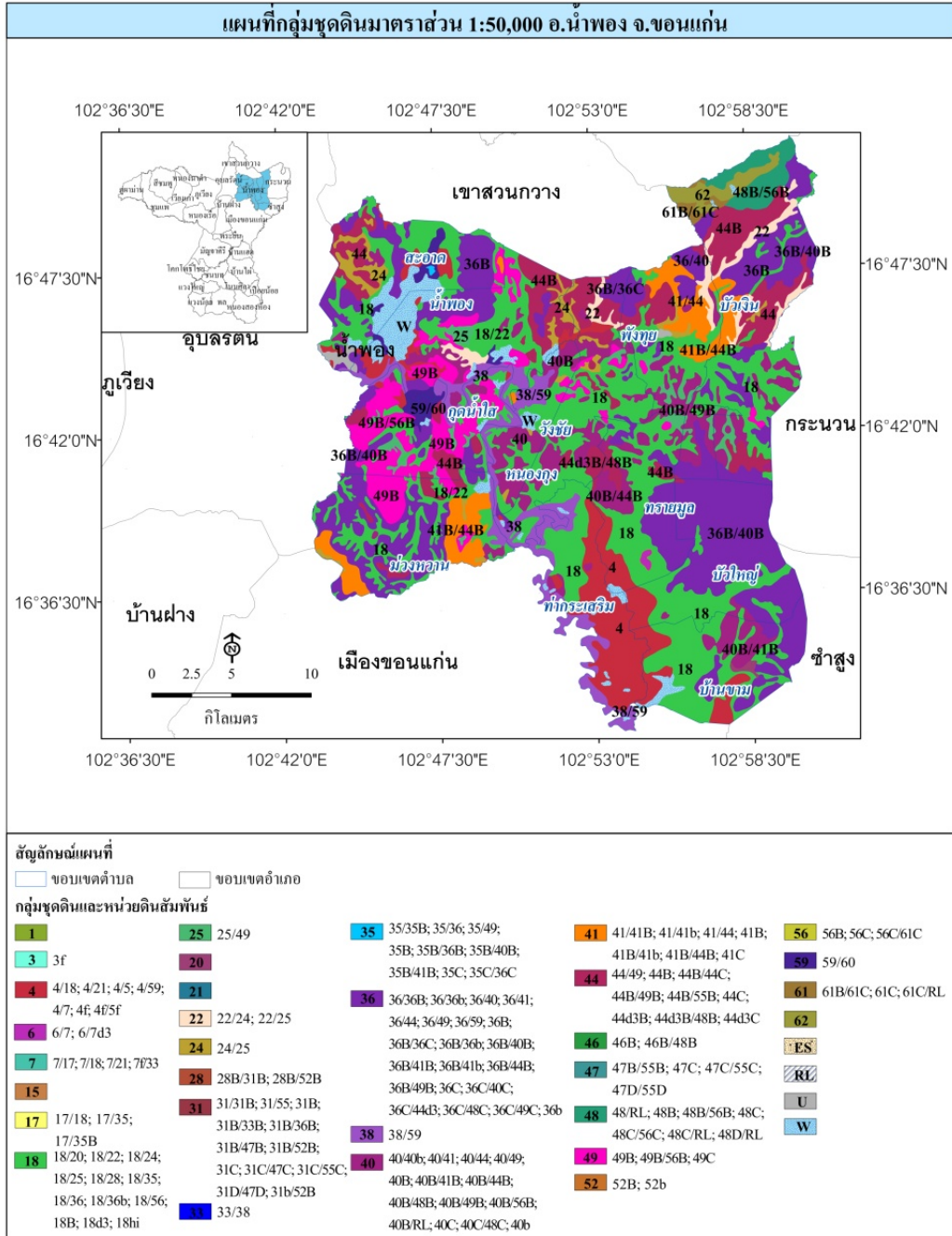
แผนที่กลุ่มชุดดิน อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น

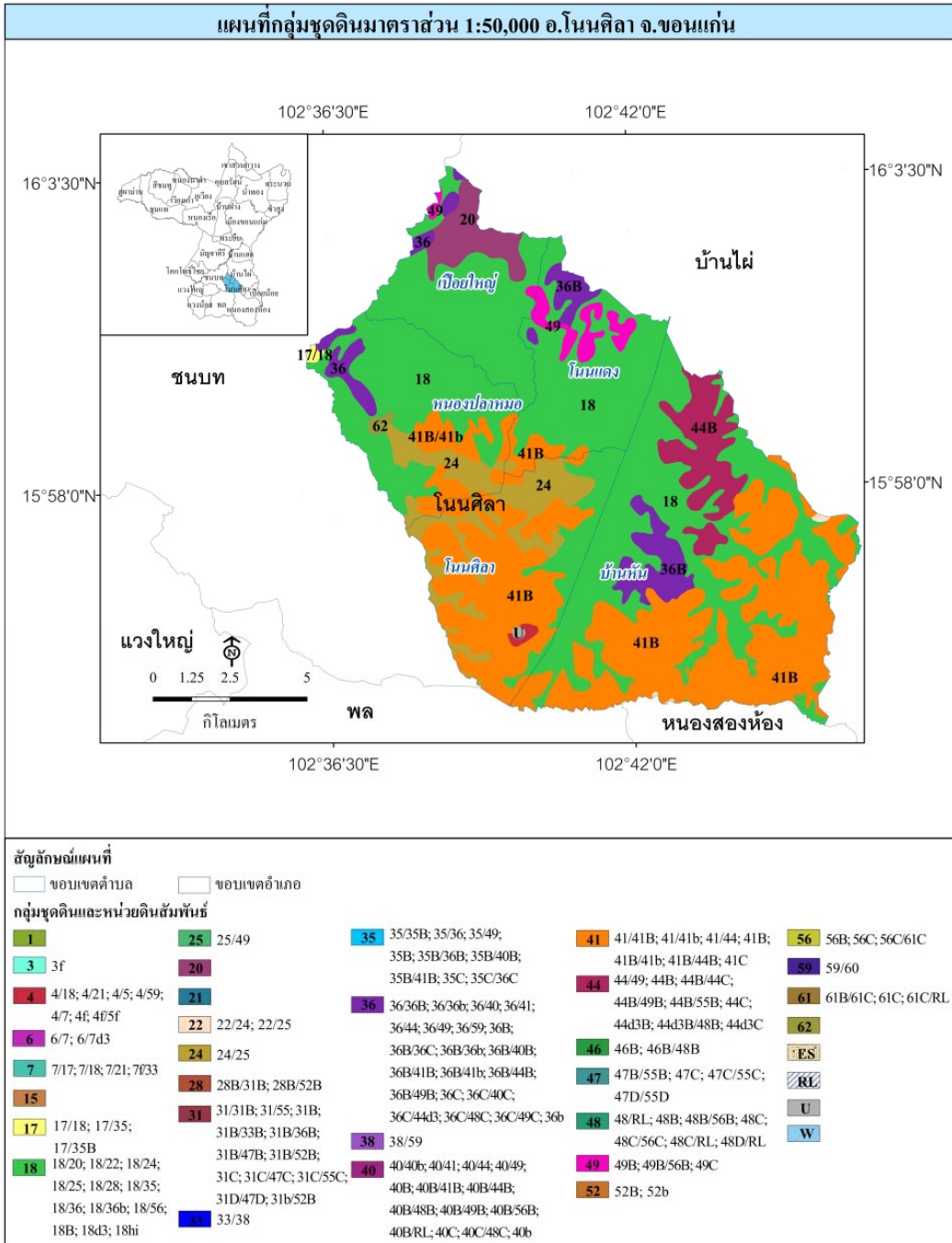
แผนที่กลุ่มชุดดิน อำเภอชำสูง จังหวัดขอนแก่น

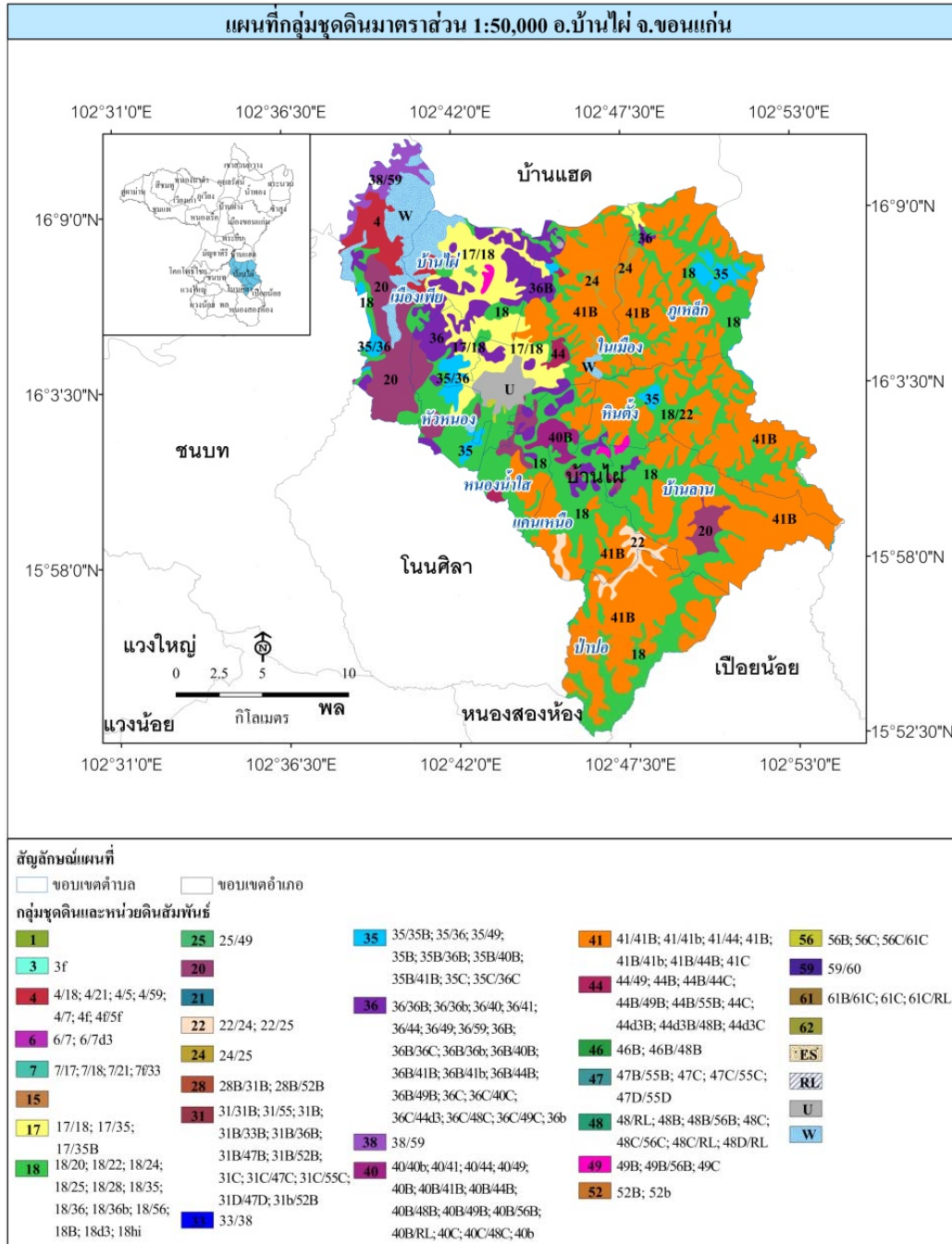
แผนที่กลุ่มชุดดิน อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น

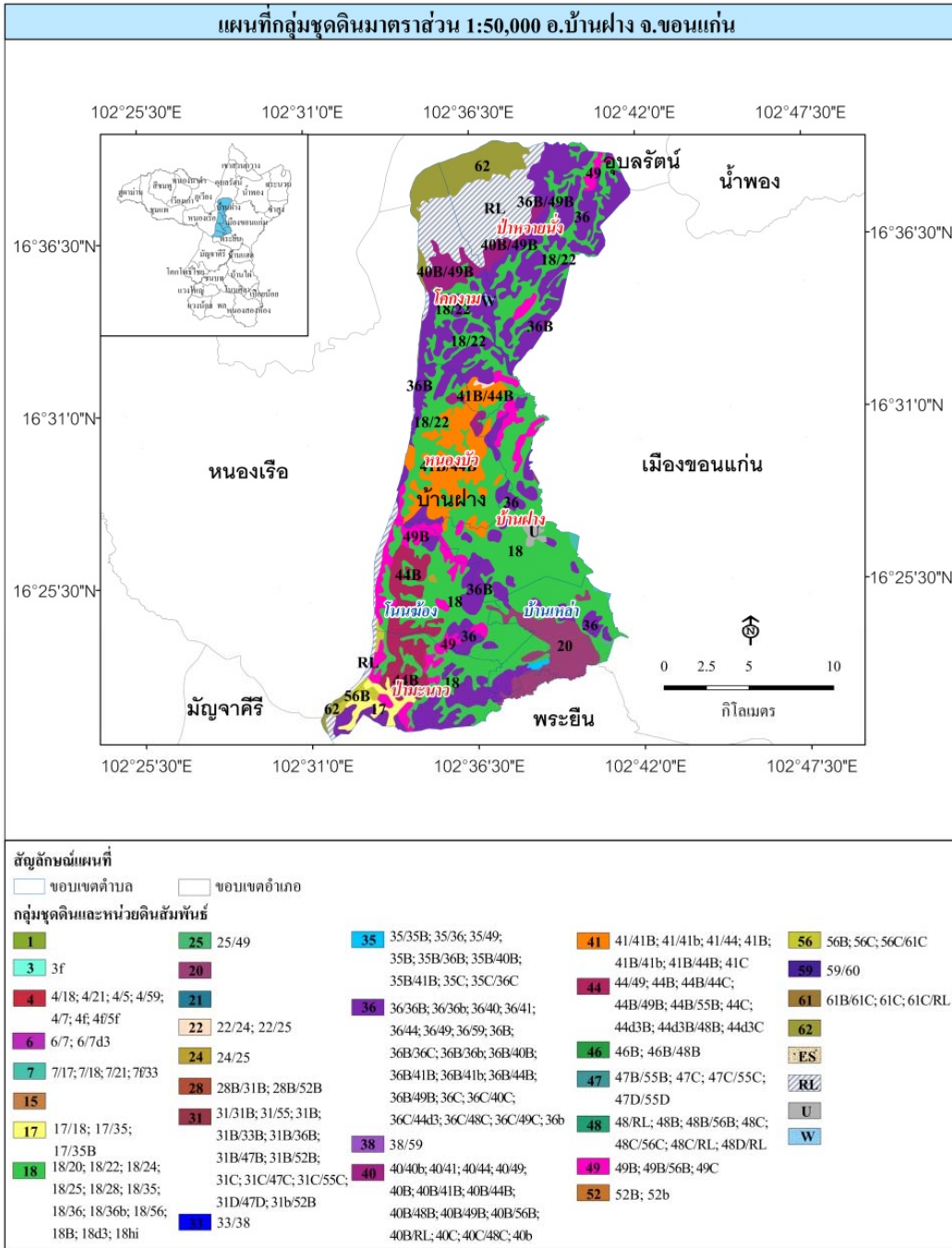
แผนที่กลุ่มชุดดิน อำเภอโนนศิลา จังหวัดขอนแก่น

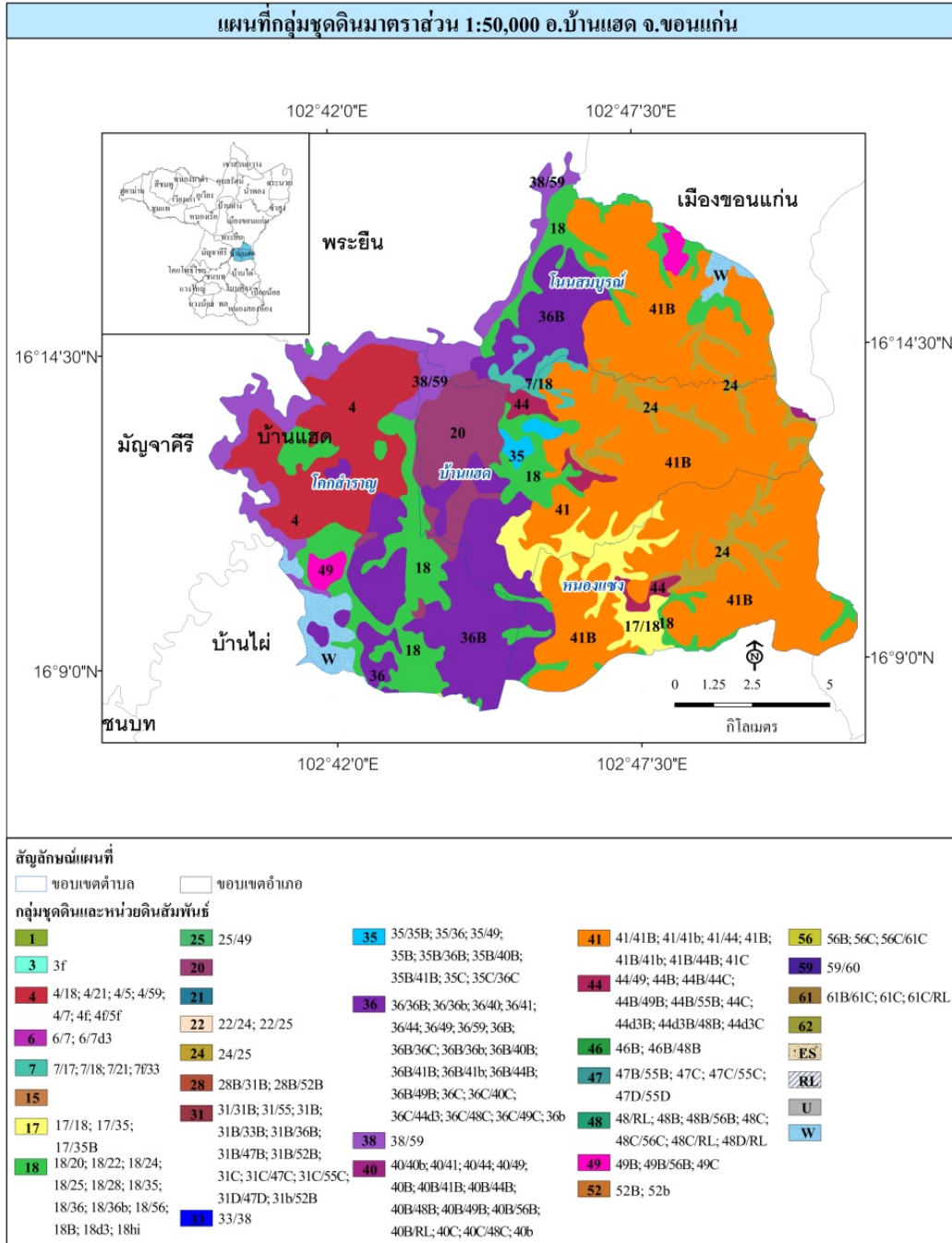
แผนที่กลุ่มชุดดิน อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น

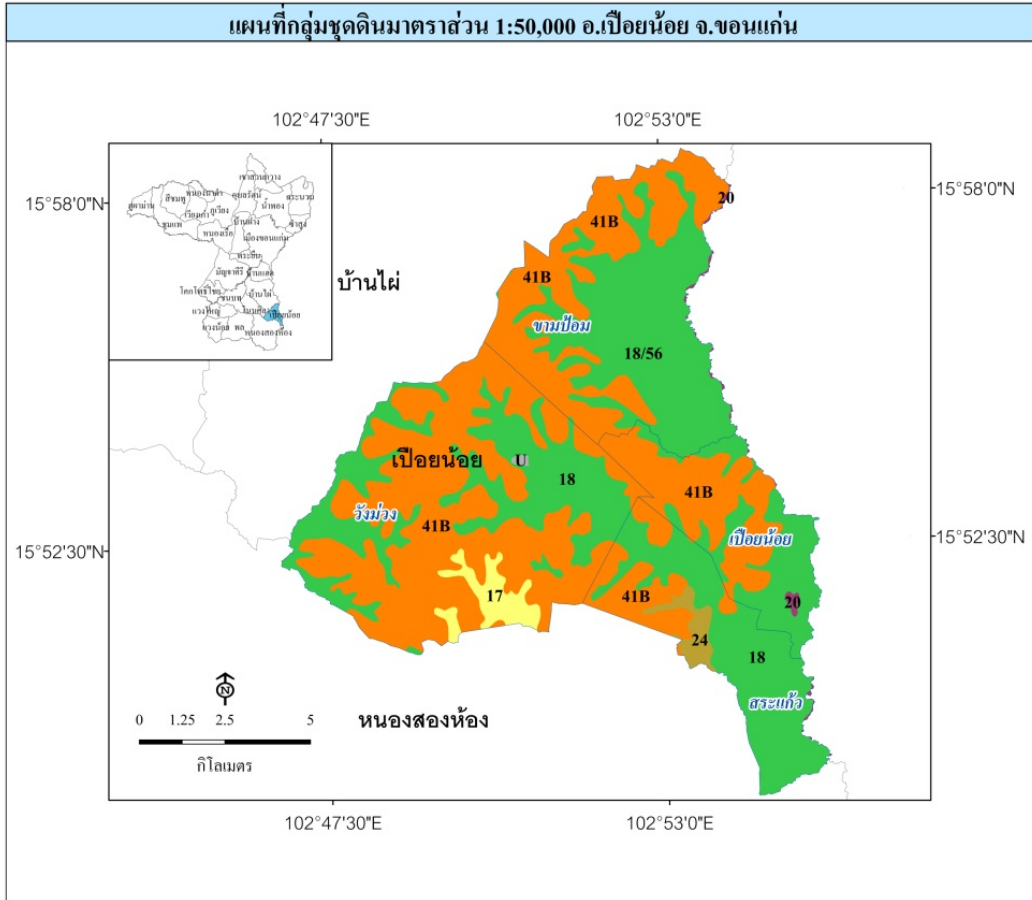
แผนที่กลุ่มชุดดิน อำเภอบ้านฝาง จังหวัดขอนแก่น

แผนที่กลุ่มชุดดิน อำเภอบ้านแฮด จังหวัดขอนแก่น

แผนที่กลุ่มชุดดิน อำเภอเปือยน้อย จังหวัดขอนแก่น

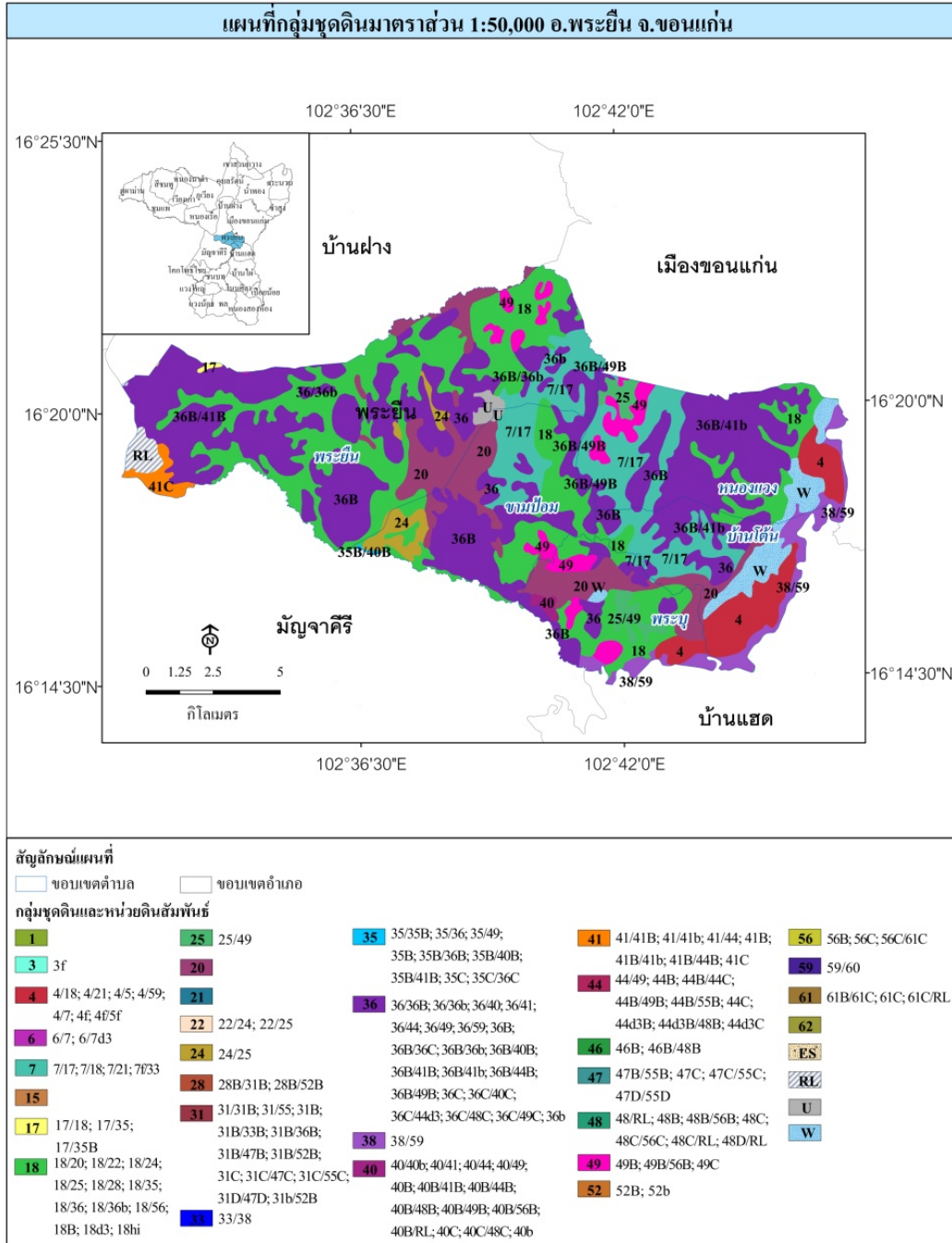
สัญลักษณ์แผนที่

ขอบเขตตำบล
 ขอบเขตอำเภอ

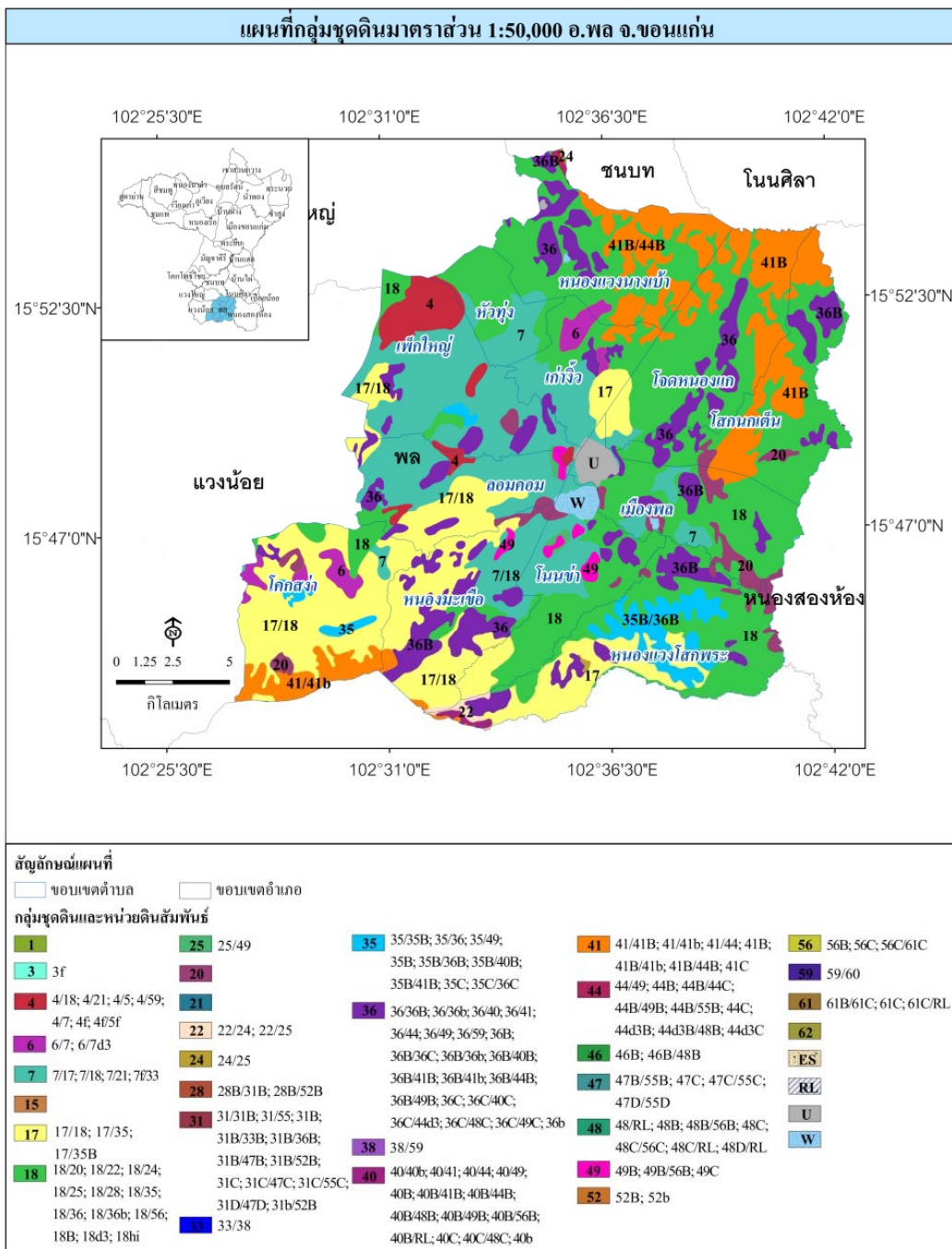
กลุ่มชุดดินและหน่วยดินสัมพันธ์

<p>1 1/18; 17/35; 17/35B</p> <p>3 3f</p> <p>4 4/18; 4/21; 4/5; 4/59; 4/7; 4f; 4f5f</p> <p>6 6/7; 6/7d3</p> <p>7 7/17; 7/18; 7/21; 7/33</p> <p>15</p> <p>17 17/18; 17/35; 17/35B</p> <p>18 18/20; 18/22; 18/24; 18/25; 18/28; 18/35; 18/36; 18/36b; 18/56; 18B; 18d3; 18hi</p>	<p>25 25/49</p> <p>20</p> <p>21</p> <p>22 22/24; 22/25</p> <p>24 24/25</p> <p>28 28B/31B; 28B/52B</p> <p>31 31/31B; 31/55; 31B; 31B/33B; 31B/36B; 31B/47B; 31B/52B; 31C; 31C/47C; 31C/55C; 31D/47D; 31b/52B</p> <p>33 33/38</p>	<p>35 35/35B; 35/36; 35/49; 35B; 35B/36B; 35B/40B; 35B/41B; 35C; 35C/36C</p> <p>36 36/36B; 36/36b; 36/40; 36/41; 36/44; 36/49; 36/59; 36B; 36B/36C; 36B/36b; 36B/40B; 36B/41B; 36B/41b; 36B/44B; 36B/49B; 36C; 36C/40C; 36C/44d3; 36C/48C; 36C/49C; 36b</p> <p>38 38/59</p> <p>40 40/40b; 40/41; 40/44; 40/49; 40B; 40B/41B; 40B/44B; 40B/48B; 40B/49B; 40B/56B; 40B/RL; 40C; 40C/48C; 40b</p>	<p>41 41/41B; 41/41b; 41/44; 41B; 41B/41b; 41B/44B; 41C</p> <p>44 44/49; 44B; 44B/44C; 44B/49B; 44B/55B; 44C; 44d3B; 44d3B/48B; 44d3C</p> <p>46 46B; 46B/48B</p> <p>47 47B/55B; 47C; 47C/55C; 47D/55D</p> <p>48 48/RL; 48B; 48B/56B; 48C; 48C/56C; 48C/RL; 48D/RL</p> <p>49 49B; 49B/56B; 49C</p> <p>52 52B; 52b</p>	<p>56 56B; 56C; 56C/61C</p> <p>59 59/60</p> <p>61 61B/61C; 61C; 61C/RL</p> <p>62</p> <p>ES</p> <p>RL</p> <p>U</p> <p>W</p>
---	---	--	---	--

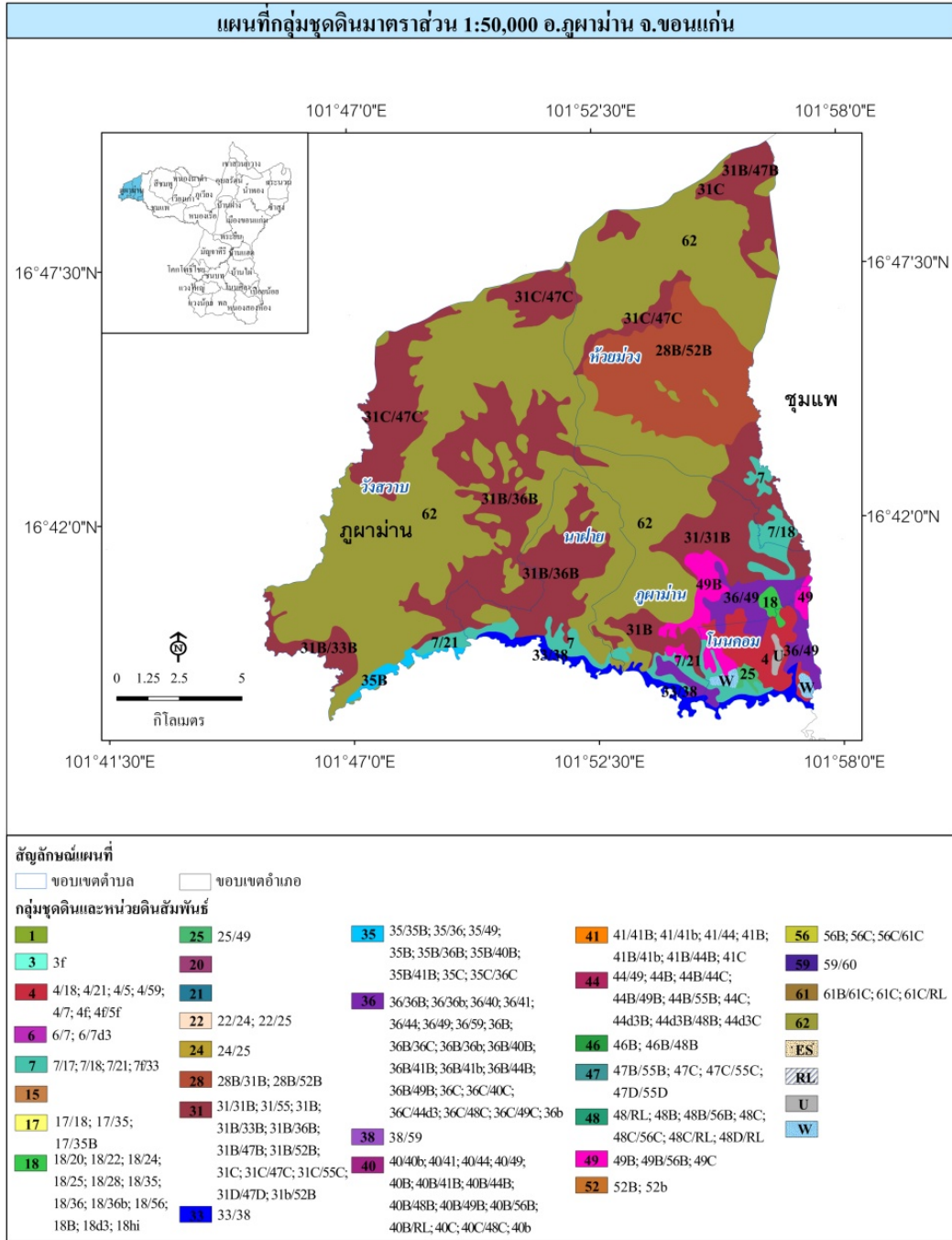
แผนที่กลุ่มชุดดิน อำเภอพระยืน จังหวัดขอนแก่น

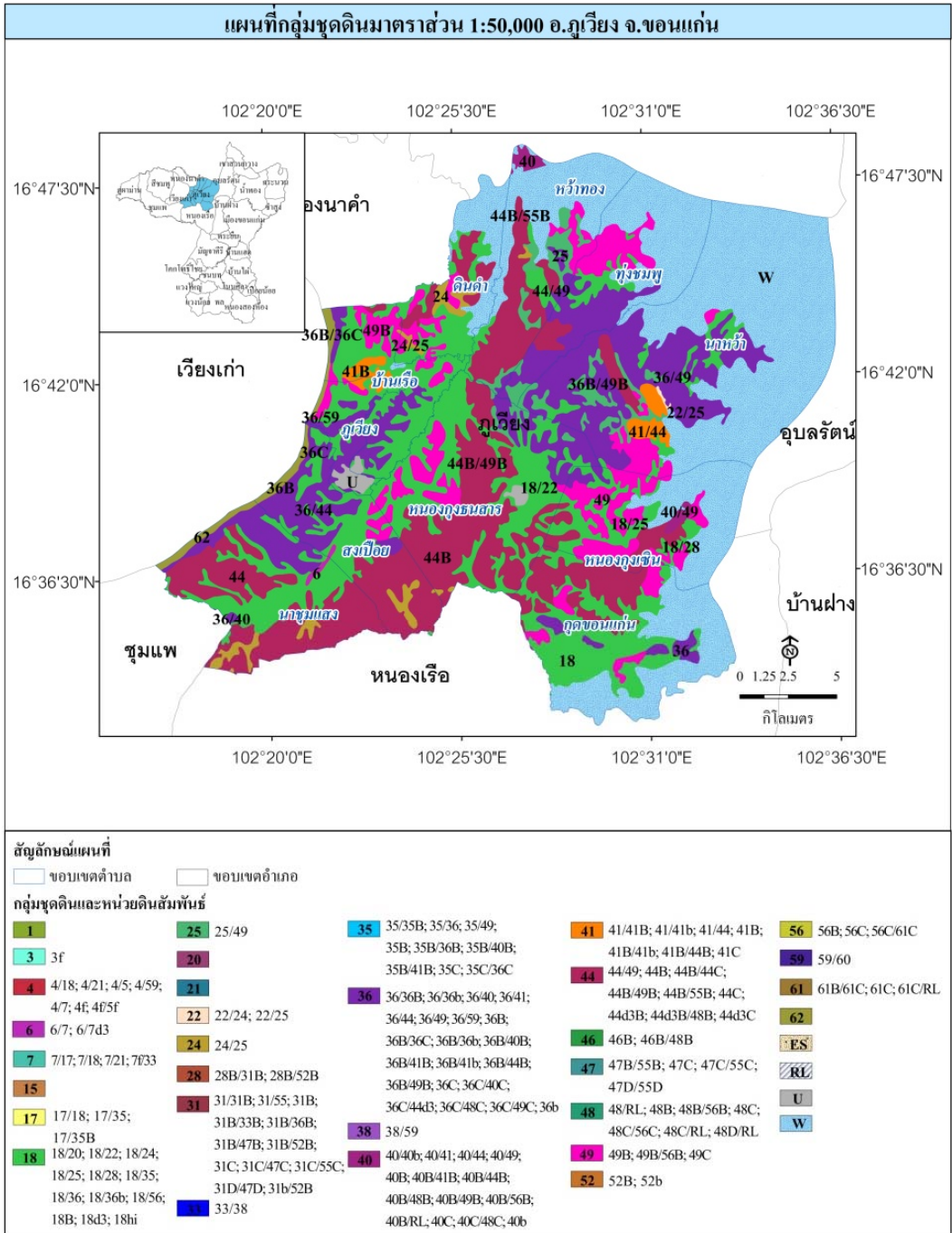
แผนที่กลุ่มชุดดิน อำเภอพล จังหวัดขอนแก่น

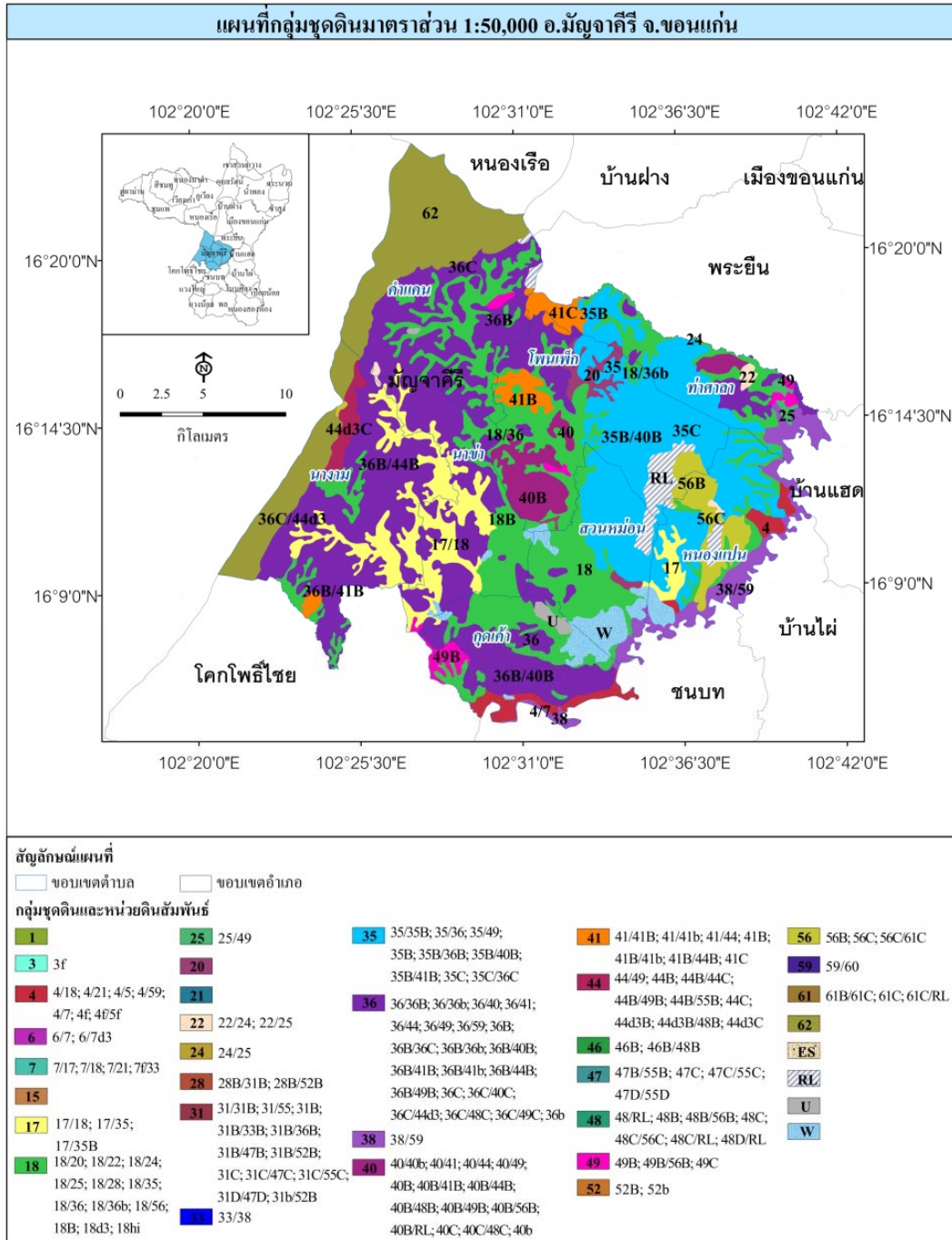
แผนที่กลุ่มชุดดิน อำเภอภูพาน จังหวัดขอนแก่น

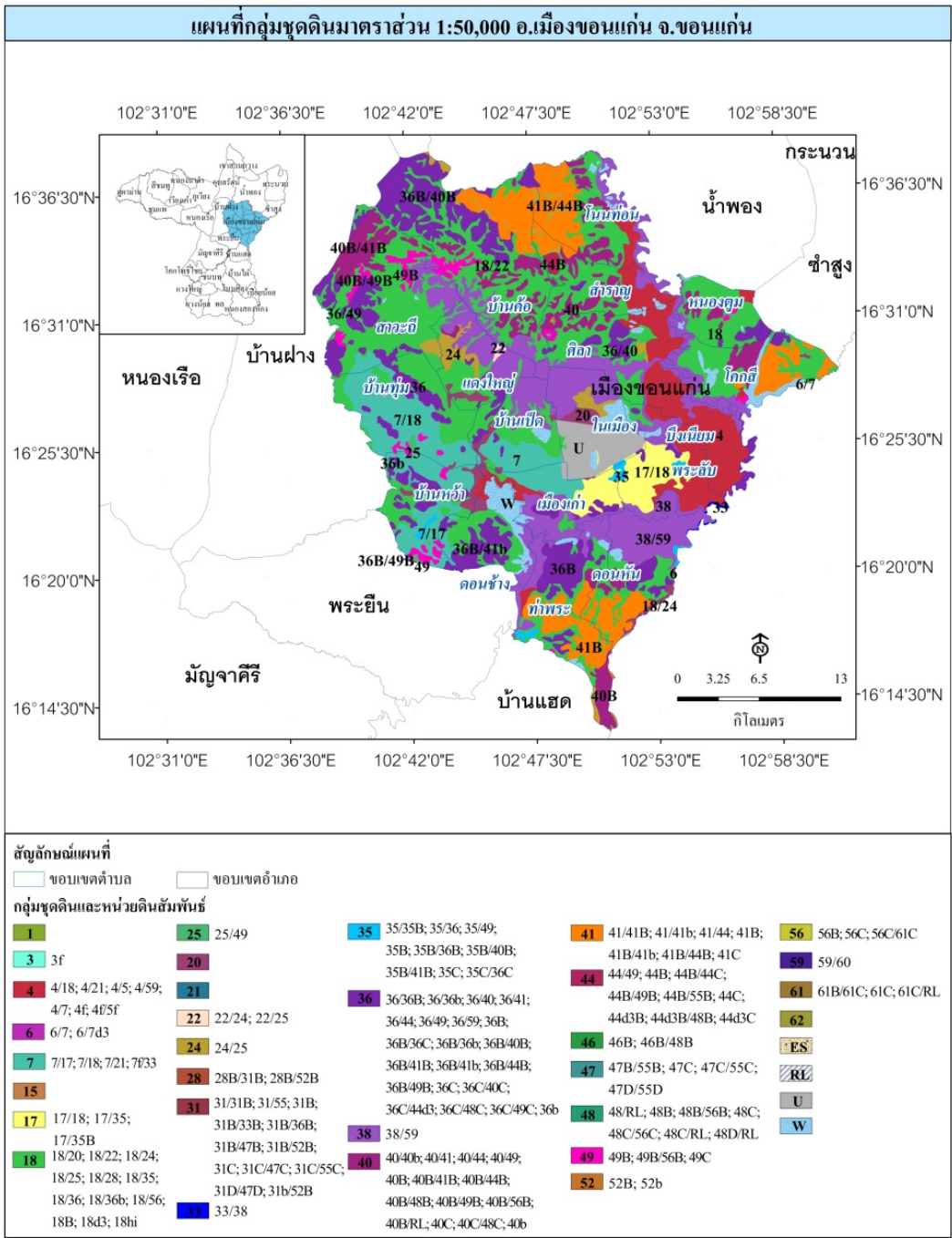
แผนที่กลุ่มชุดดิน
อำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น

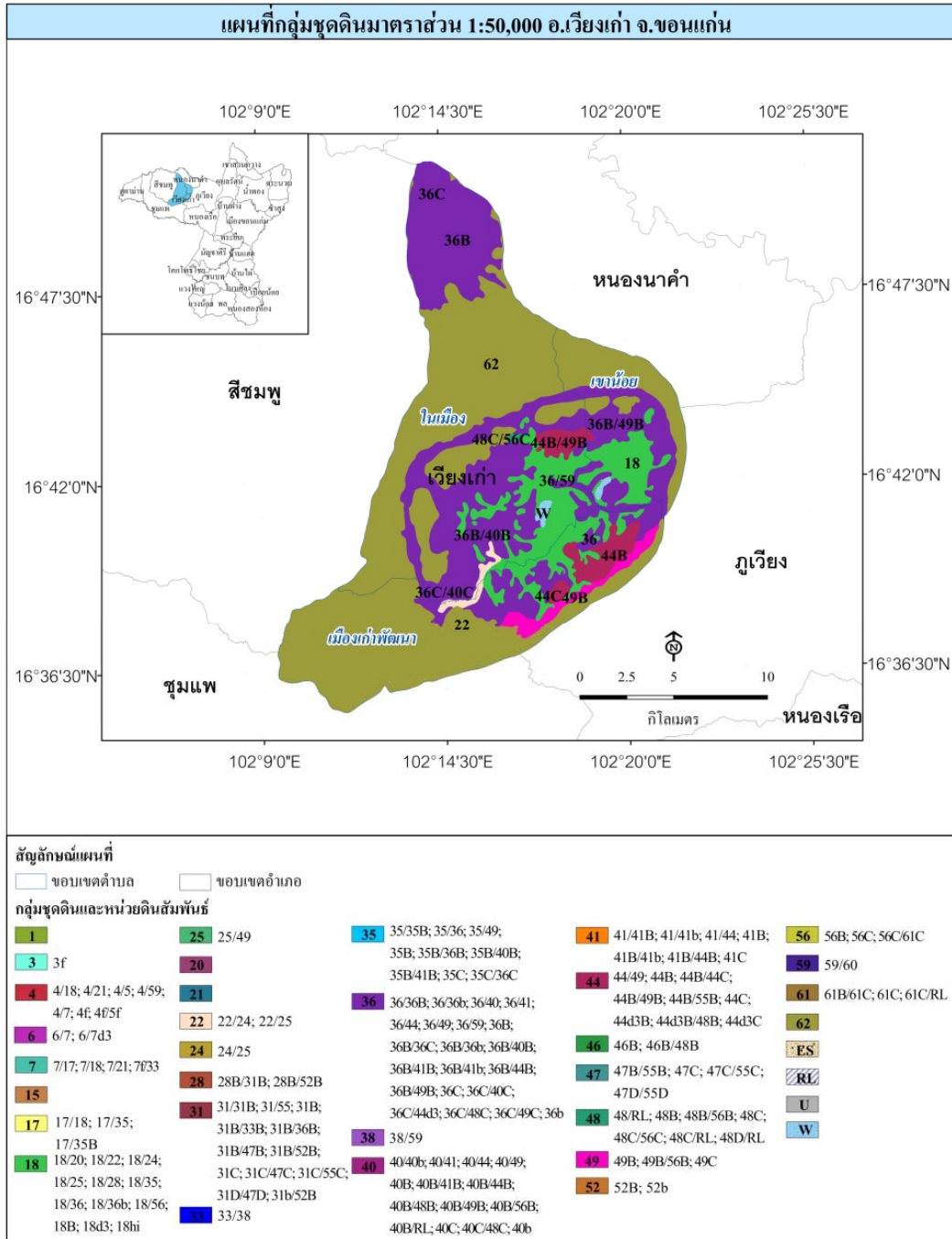
แผนที่กลุ่มชุดดิน อำเภอเมืองจาตารี จังหวัดขอนแก่น

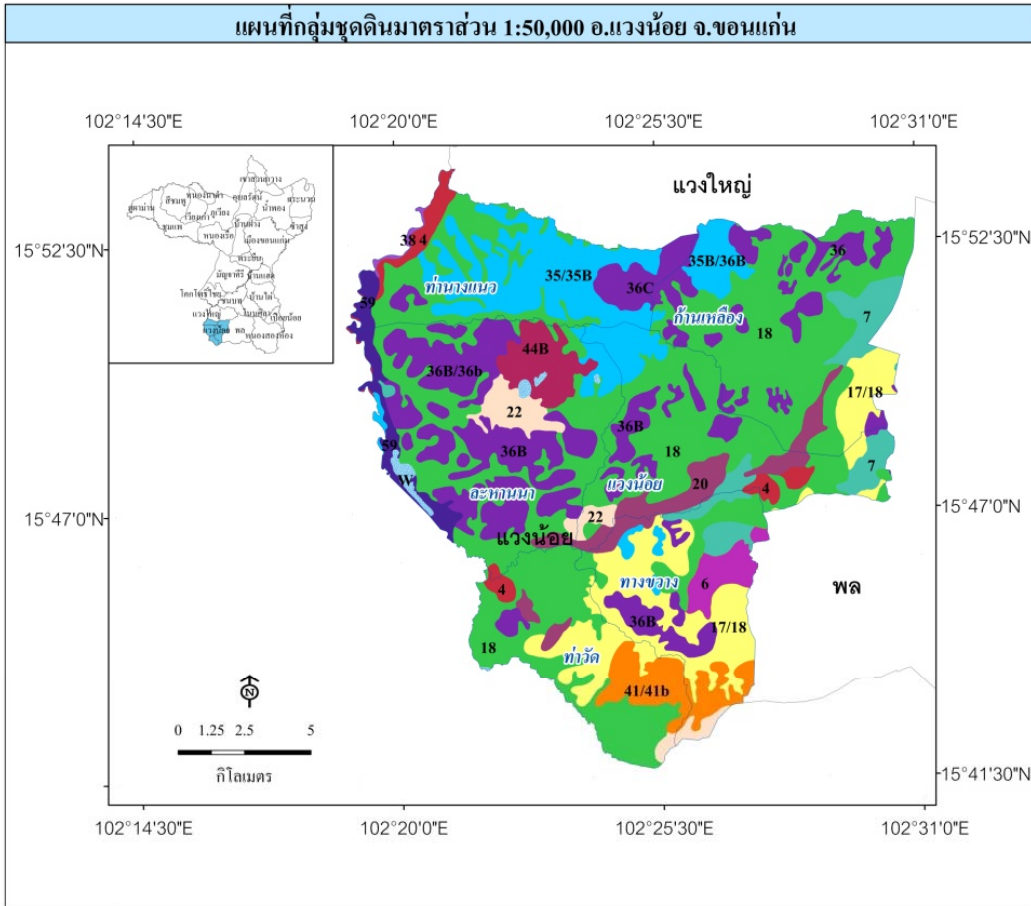
แผนที่กลุ่มชุดดิน อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

แผนที่กลุ่มชุดดิน อำเภอเวียงเก่า จังหวัดขอนแก่น

แผนที่กลุ่มชุดดิน อำเภอเวียงน้อย จังหวัดขอนแก่น

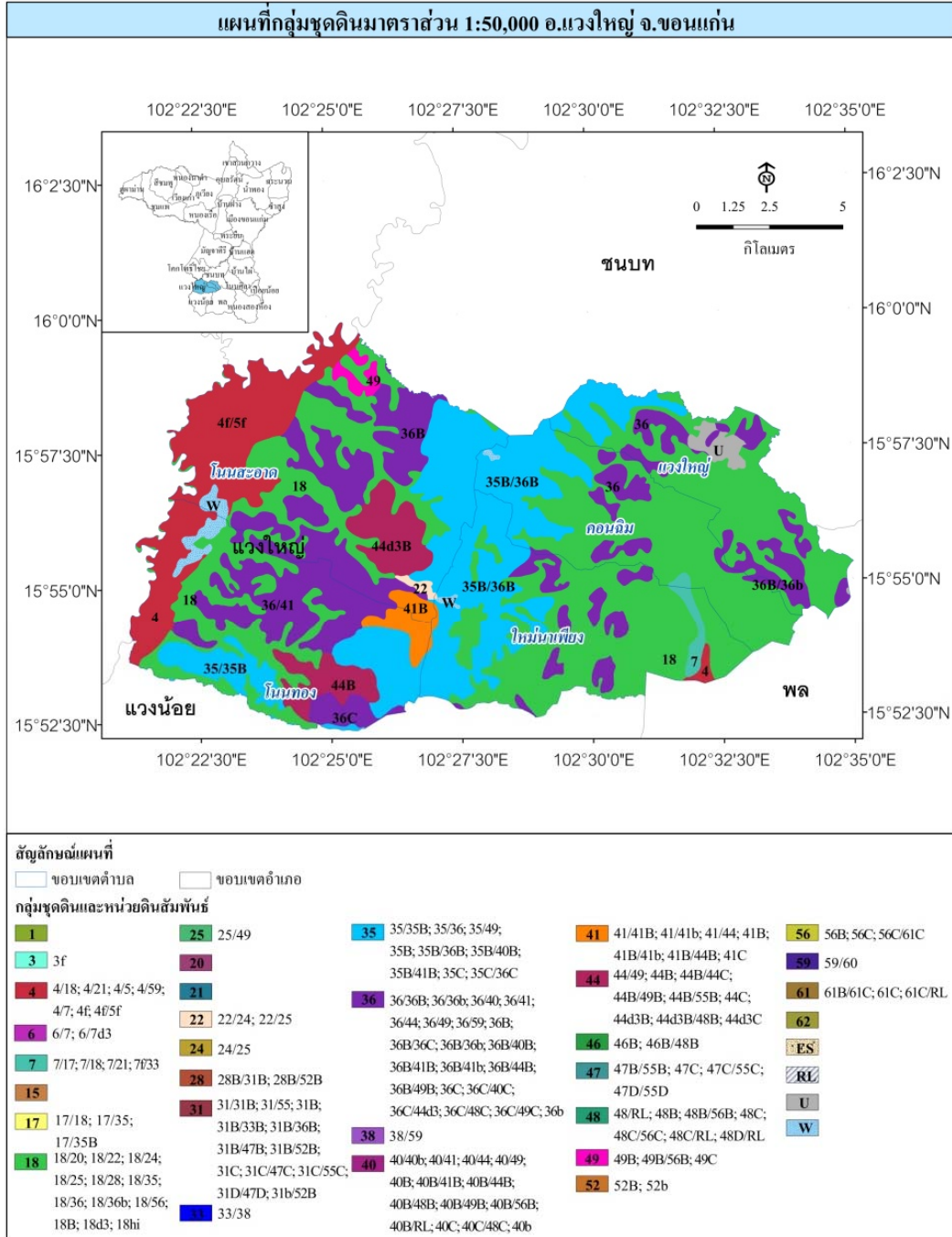
สัญลักษณ์แผนที่

ขอบเขตตำบล
 ขอบเขตอำเภอ

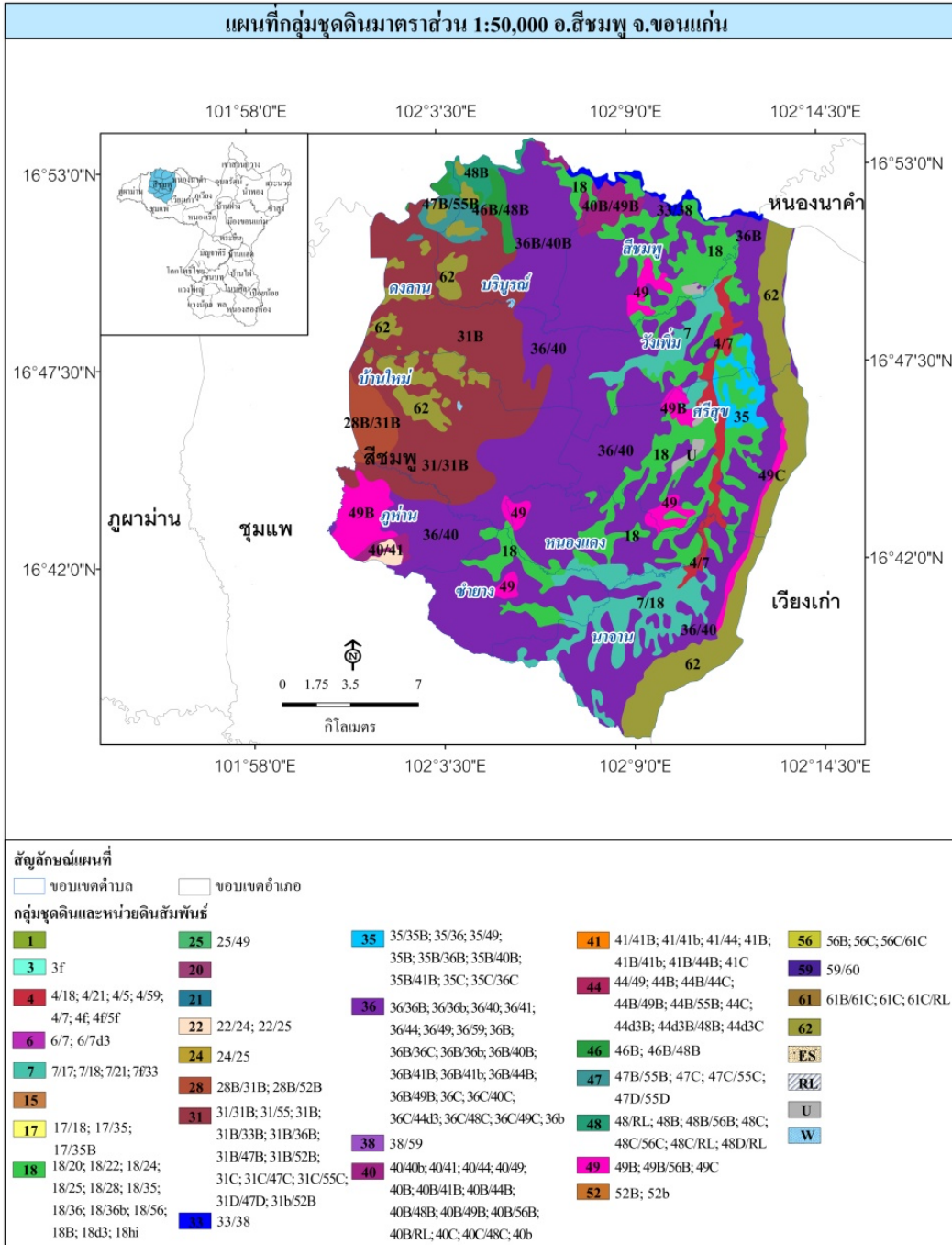
กลุ่มชุดดินและหน่วยดินสัมพันธ์

<p>1 1</p> <p>3 3f</p> <p>4 4/18; 4/21; 4/5; 4/59; 4/7; 4f; 4f5f</p> <p>6 6/7; 6/7d3</p> <p>7 7/17; 7/18; 7/21; 7/33</p> <p>15 15</p> <p>17 17/18; 17/35; 17/35B</p> <p>18 18/20; 18/22; 18/24; 18/25; 18/28; 18/35; 18/36; 18/36b; 18/56; 18B; 18d3; 18hi</p>	<p>25 25/49</p> <p>20 20</p> <p>21 21</p> <p>22 22/24; 22/25</p> <p>24 24/25</p> <p>28 28B/31B; 28B/52B</p> <p>31 31/31B; 31/55; 31B; 31B/33B; 31B/36B; 31B/47B; 31B/52B;</p> <p>31C; 31C/47C; 31C/55C; 31D/47D; 31b/52B</p> <p>33 33/38</p>	<p>35 35/35B; 35/36; 35/49; 35B; 35B/36B; 35B/40B; 35B/41B; 35C; 35C/36C</p> <p>36 36/36B; 36/36b; 36/40; 36/41; 36/44; 36/49; 36/59; 36B; 36B/36C; 36B/36b; 36B/40B; 36B/41B; 36B/41b; 36B/44B; 36B/49B; 36C; 36C/40C; 36C/44d3; 36C/48C; 36C/49C; 36b</p> <p>38 38/59</p> <p>40 40/40b; 40/41; 40/44; 40/49; 40B; 40B/41B; 40B/44B; 40B/48B; 40B/49B; 40B/56B; 40B/RL; 40C; 40C/48C; 40b</p>	<p>41 41/41B; 41/41b; 41/44; 41B; 41B/41b; 41B/44B; 41C</p> <p>44 44/49; 44B; 44B/44C; 44B/49B; 44B/55B; 44C; 44d3B; 44d3B/48B; 44d3C</p> <p>46 46B; 46B/48B</p> <p>47 47B/55B; 47C; 47C/55C; 47D/55D</p> <p>48 48/RL; 48B; 48B/56B; 48C; 48C/56C; 48C/RL; 48D/RL</p> <p>49 49B; 49B/56B; 49C</p> <p>52 52B; 52b</p>	<p>56 56B; 56C; 56C/61C</p> <p>59 59/60</p> <p>61 61B/61C; 61C; 61C/RL</p> <p>62 62</p> <p>ES ES</p> <p>RL RL</p> <p>U U</p> <p>W W</p>
--	---	--	---	---

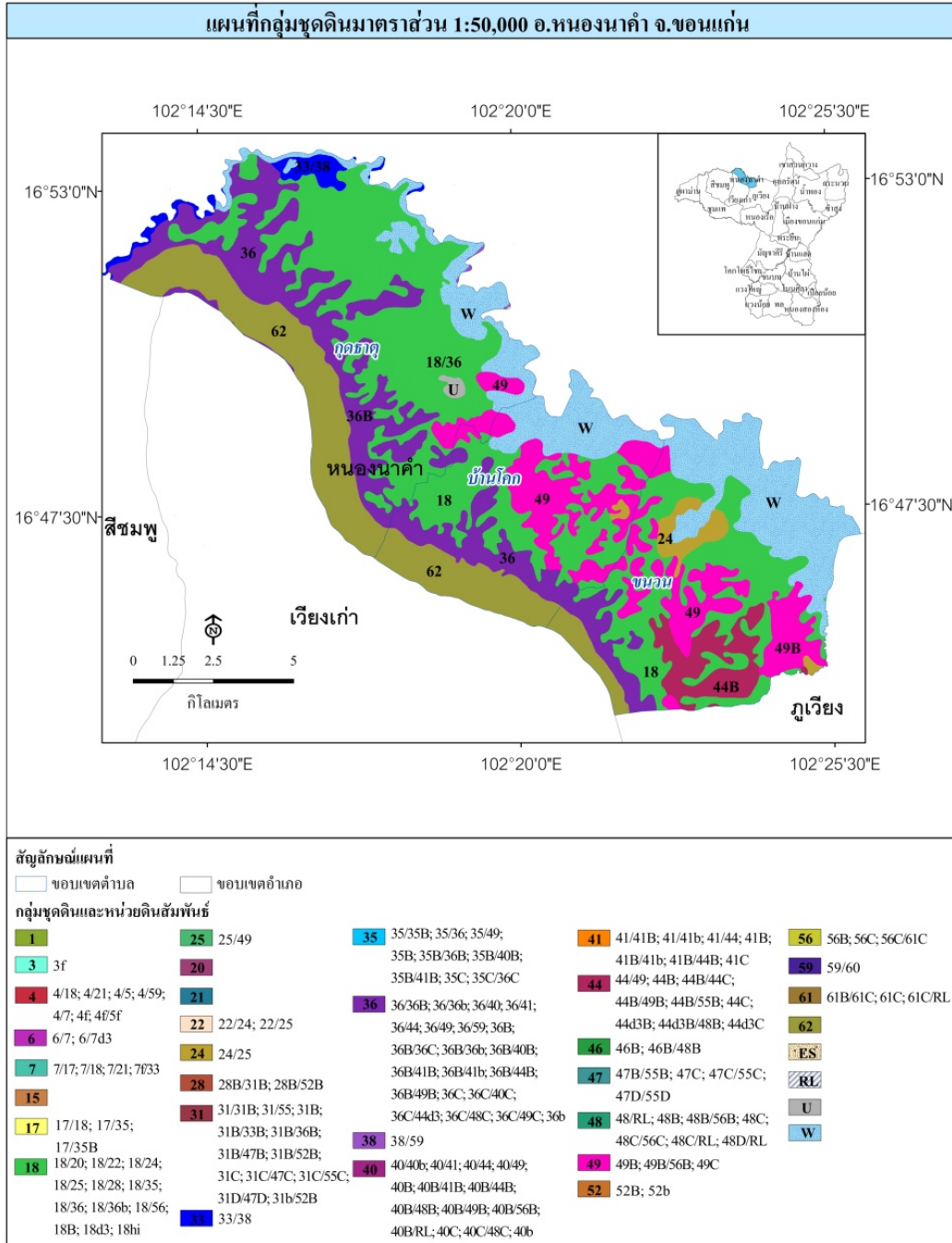
แผนที่กลุ่มชุดดิน อำเภอเวียงใหญ่ จังหวัดขอนแก่น

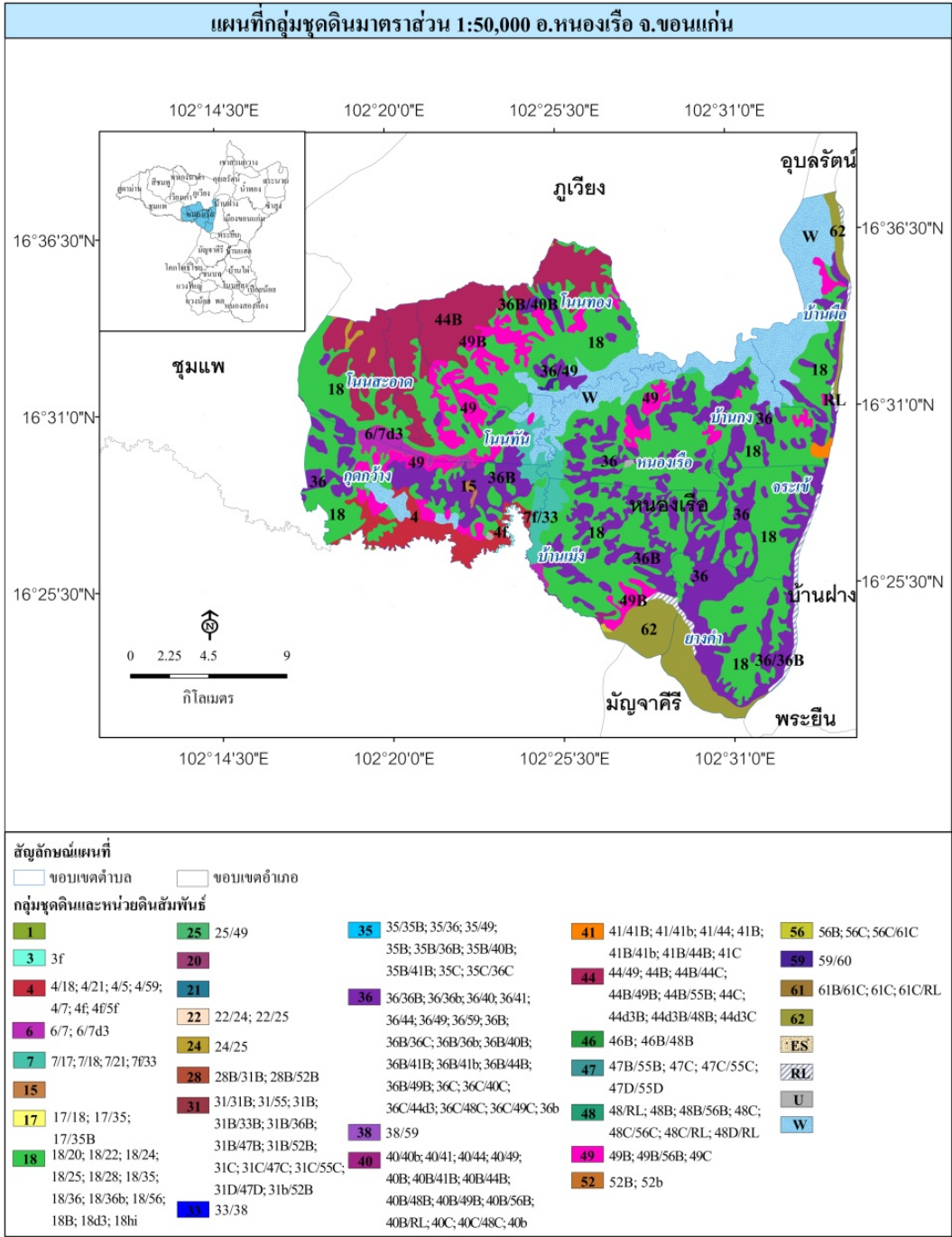
แผนที่กลุ่มชุดดิน อำเภอสีชมพู จังหวัดขอนแก่น

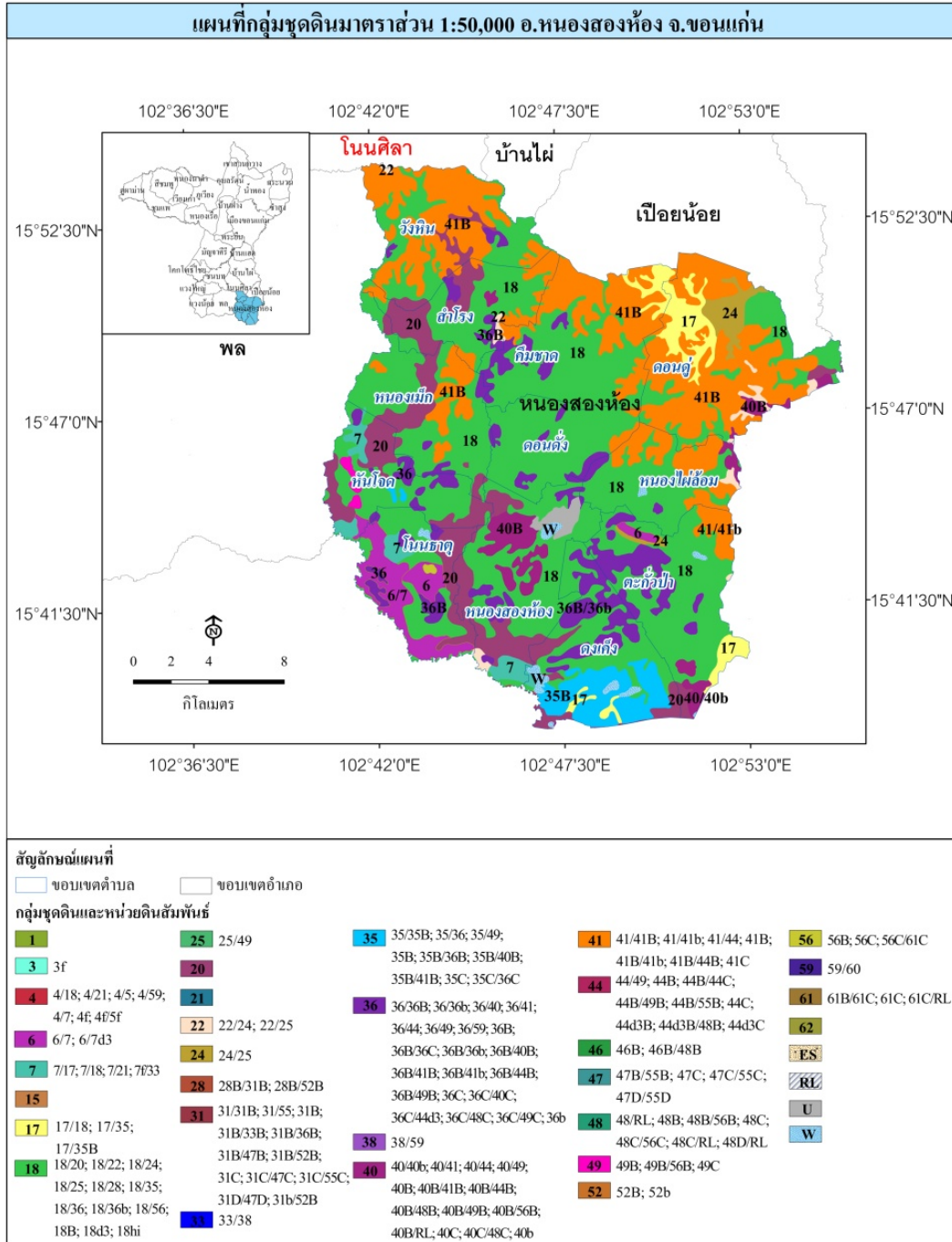
แผนที่กลุ่มชุดดิน อำเภอหนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น

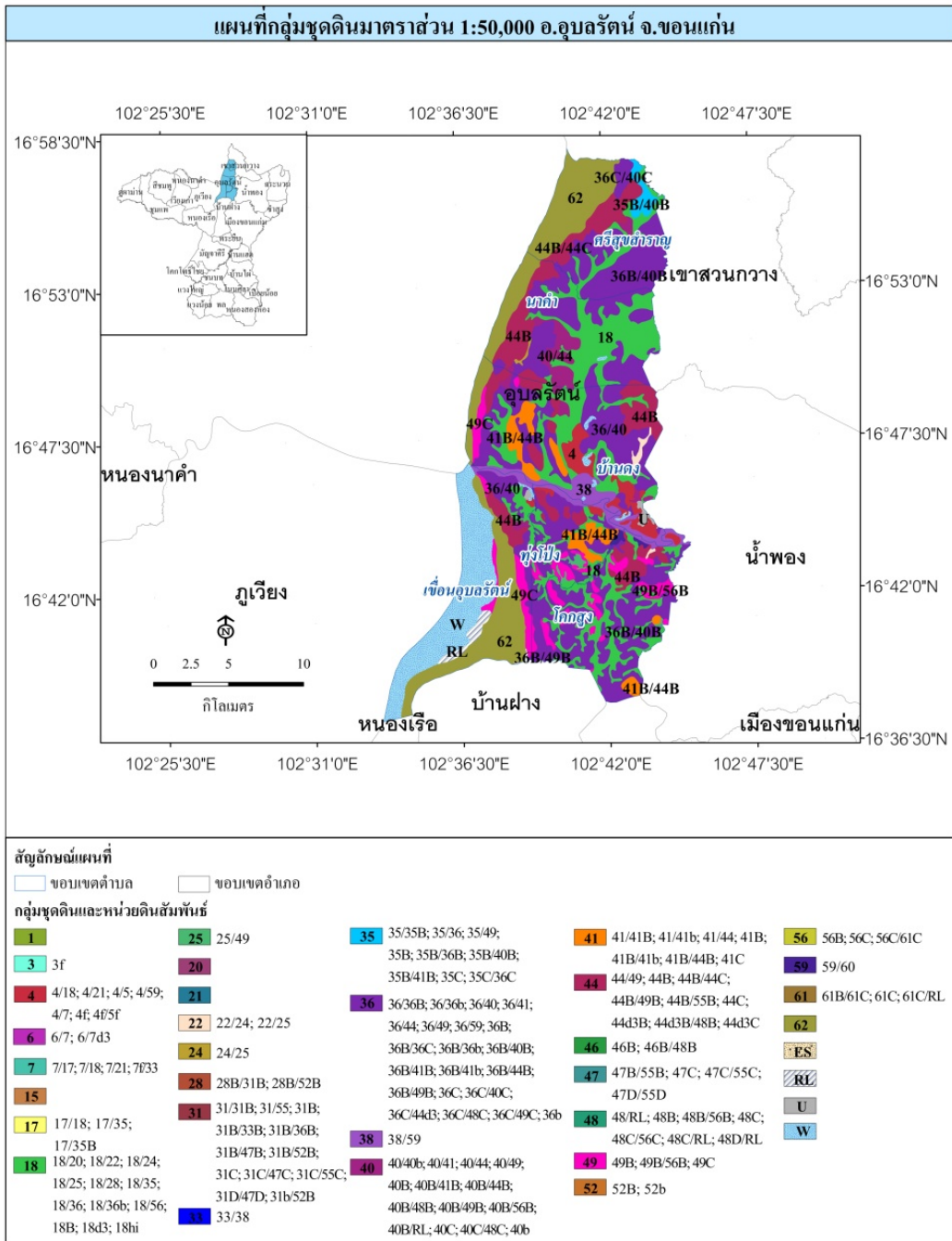
แผนที่กลุ่มชุดดิน อำเภอหนองเรือ จังหวัดขอนแก่น

แผนที่กลุ่มชุดดิน อำเภอหนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น

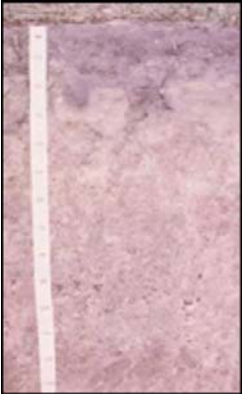

แผนที่กลุ่มชุดดิน อำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น

กลุ่มชุดดินที่ 4			
	ลักษณะประจำกลุ่มชุดดิน	ข้อจำกัดในการใช้ประโยชน์	กลุ่มเนื้อดิน
	ดินเหนียวลิกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำที่มีอายุน้อย ปฏิกิริยาดินเป็นกลางถึงเป็นด่าง	มีน้ำท่วมขังในฤดูฝน, ไทพรวนยาก	ดินเหนียว
แนวทางการจัดการดินสำหรับการปลูกพืชไร่ (อ้อย มันสำปะหลัง)	<p>ไม่แนะนำให้ปลูก เนื่องจากมีข้อจำกัดเรื่องน้ำท่วมขังในช่วงฤดูฝนที่รุนแรง ต้องมีการปรับสภาพพื้นที่ซึ่งใช้งบประมาณสูง ไม่คุ้มค่าต่อการลงทุน แต่สามารถปลูกพืชไร่ที่มีอายุสั้นช่วงฤดูแล้งหลังการทำนาถาวรอยู่ในเขตชลประทานหรืออยู่ใกล้แหล่งน้ำธรรมชาติ</p> <p>หากต้องการปลูกจำเป็นต้องทำคันดินล้อมรอบพื้นที่เพาะปลูกเพื่อป้องกันน้ำท่วมและยกร่องปลูกเพื่อการระบายน้ำของดินและต้องมีประตูปิดและเปิด เพื่อระบายน้ำเข้าและออกจากพื้นที่ ปรับปรุงดินด้วยอินทรีย์วัตถุปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2-3 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (ทว่านพืชปุ๋ยสด ถั่วพรี 8-10 กก./ไร่ ถั่วพุ่ม 6-8 กก./ไร่ หรือปอเทือง 4-6 กก./ไร่ ไถกลบก่อนออกดอก) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก</p>		
แนวทางการจัดการดินสำหรับการปลูกข้าว	<p>ไถพรวนขณะที่ดินมีความชื้นเหมาะสม ไถกลบตอซังปล่อยไว้ 3-4 สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (ทว่านโสนอัฟริกัน หรือโสนอินเดีย 4-6 กก./ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ 50-70 วัน ปล่อยทิ้งไว้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมี โดยใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ 35-40 วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในเวลาที่ข้าวขาดน้ำหรือทำนาครั้งที่ 2 หรือใช้ปลูกพืชไร่หรือพืชผักหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 1-2 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ</p>		

กลุ่มชุดดินที่ 6			
	ลักษณะประจำ กลุ่มชุดดิน	ข้อจำกัดในการใช้ ประโยชน์	กลุ่มเนื้อดิน
		ดินเหนียวลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำ ปฏิภานดินเป็นกรด จัดมากถึงเป็นกรดจัด	มีน้ำท่วมขังในฤดู ฝน
แนวทางการจัดการ ดินสำหรับการปลูก พืชไร่ (อ้อย มันสำปะหลัง)	<p>ไม่แนะนำให้ปลูก เนื่องจากมีข้อจำกัดเรื่องน้ำท่วมขังในช่วงฤดูฝนที่รุนแรง ต้องมีการปรับสภาพพื้นที่ซึ่งใช้งบประมาณสูง ไม่คุ้มค่าต่อการลงทุน แต่สามารถปลูกพืชไร่ที่มีอายุสั้นช่วงฤดูแล้งหลังการทำนาถ้าอยู่ในเขตชลประทานหรืออยู่ใกล้แหล่งน้ำธรรมชาติ</p> <p>หากต้องการปลูกจำเป็นต้องทำคันดินล้อมรอบพื้นที่เพาะปลูกเพื่อป้องกันน้ำท่วมและยกร่องปลูกเพื่อการระบายน้ำของดินและต้องมีประตูปิดและเปิด เพื่อระบายน้ำเข้าและออกจากพื้นที่ ควรปรับปรุงดินด้วยอินทรีย์วัตถุปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2-3 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านพืชปุ๋ยสด ถั่วพุ่ม 8-10 กก./ไร่ ถั่วพุ่ม 6-8 กก./ไร่ หรือปอเทือง 4-6 กก./ไร่ ไถกลบก่อนออกดอก) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก</p>		
แนวทางการจัดการ ดินสำหรับการปลูก ข้าว	<p>ไถพรวนขณะที่ดินมีความชื้นเหมาะสม ไถกลบตอซัง ปล่อยไว้ 3-4 สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านสับปะรดก้านหรือสับปะรดอินเดีย 4-6 กก./ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ 50-70 วัน ปล่อยทิ้งไว้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมี โดยใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ 35-40 วัน ในพื้นที่ที่เป็นกรดจัดมากใช้วัสดุปูน 200-300 กก./ไร่ เพื่อเพิ่มความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหารในดิน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือทำนาครั้งที่ 2 หรือใช้ปลูกพืชไร่หรือพืชผักหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 1-2 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ</p>		

กลุ่มชุดดินที่ 7			
	ลักษณะประจำกลุ่มชุดดิน	ข้อจำกัดในการใช้ประโยชน์	กลุ่มเนื้อดิน
		ดินเหนียวลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำ การระบายน้ำค่อนข้างเลว ปฏิกริยาดินเป็นกลางถึงเป็นด่าง	มีน้ำท่วมขังในฤดูฝน, โภพรวนยาก
แนวทางการจัดการดินสำหรับการปลูกพืชไร่ (อ้อย มันสำปะหลัง)	<p>ไม่แนะนำให้ปลูก เนื่องจากมีข้อจำกัดเรื่องน้ำท่วมขังในช่วงฤดูฝนที่รุนแรง ต้องมีการปรับสภาพพื้นที่ซึ่งใช้ขังประมาณสูง ไม่คุ้มค่าต่อการลงทุน แต่สามารถปลูกพืชไร่ที่มีอายุสั้นช่วงฤดูแล้งหลังการทำนาทำอ้อยในเขตชลประทานหรืออยู่ใกล้แหล่งน้ำธรรมชาติ</p> <p>หากต้องการปลูกจำเป็นต้องทำดินดินล้อมรอบพื้นที่เพาะปลูกเพื่อป้องกันน้ำท่วมและยกร่องปลูกเพื่อการระบายน้ำของดินและต้องมีประตูปิดและเปิด เพื่อระบายน้ำเข้าและออกจากพื้นที่ ควรปรับปรุงดินด้วยอินทรีย์วัตถุปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2-3 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานพืชปุ๋ยสด ถั่วพุ่ม 8-10 กก./ไร่ ถั่วพุ่ม 6-8 กก./ไร่ หรือปอเทือง 4-6 กก./ไร่ ไถกลบก่อนออกดอก) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก</p>		
แนวทางการจัดการดินสำหรับการปลูกข้าว	<p>โภพรวนขณะที่ดินมีความชื้นเหมาะสม ไถกลบตอซังปล่อยไว้ 3-4 สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานโสนอัฟริกัน หรือโสนอินเดีย 4-6 กก./ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ 50-70 วัน ปล่อยทิ้งไว้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมี โดยใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ 35-40 วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในเวลาที่ข้าวขาดน้ำหรือทำนาครั้งที่ 2 หรือใช้ปลูกพืชไร่หรือพืชผักหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 1-2 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ</p>		

กลุ่มชุดดินที่ 17			
	ลักษณะประจำ กลุ่มชุดดิน	ข้อจำกัดในการใช้ ประโยชน์	กลุ่มเนื้อดิน
	ดินร่วนละเอียดลึก มากที่เกิดจากตะกอน ลำน้ำ ปฏิกิริยาดิน เป็นกรดจัดมาก	มีน้ำท่วมขังในฤดู ฝน	ดินร่วน ละเอียด
แนวทางการจัดการ ดินสำหรับการปลูก พืชไร่ (อ้อย มันสำปะหลัง)	<p>ไม่แนะนำให้ปลูก เนื่องจากมีข้อจำกัดเรื่องน้ำท่วมขังในช่วงฤดูฝน ต้องมีการปรับสภาพพื้นที่ซึ่งใช้งบประมาณสูง ไม่คุ้มค่าต่อการลงทุน แต่สามารถปลูกพืชไร่ที่มีอายุสั้นช่วงฤดูแล้งหลังการทำนาถาวรอยู่ในเขตชลประทานหรืออยู่ใกล้แหล่งน้ำธรรมชาติ</p> <p>หากต้องการปลูกจำเป็นต้องทำดินล้อมรอบพื้นที่เพาะปลูกเพื่อป้องกันน้ำท่วมและยกร่องปลูกเพื่อการระบายน้ำของดินและต้องมีประตูปิดและเปิด เพื่อระบายน้ำเข้าและออกจากพื้นที่ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2-3 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพรี 8-10 กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม 6-8 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง 4 -6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ</p>		
แนวทางการจัดการ ดินสำหรับการปลูก ข้าว	<p>ในพื้นที่ที่เป็นกรดจัดมาก หวานวัสดุปุ๋ย 200-300 กก./ไร่ เพื่อเพิ่มความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหารในดิน ไถกลบตอซัง ปล่อยไว้ 3-4 สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (สออัฟริกัน หรือสออินเดีย 4-6 กก./ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ 50-70 วัน ปล่อยไว้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมี โดยใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ 35-45 วัน พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือใช้ทำนาครั้งที่ 2 หรือปลูกพืชไร่ พืชผักหรือพืชตระกูลถั่วหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2-3 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ</p>		

กลุ่มชุดดินที่ 18			
	ลักษณะประจำ กลุ่มชุดดิน	ข้อจำกัดในการใช้ ประโยชน์	กลุ่มเนื้อดิน
	ดินร่วนละเอียดลึก มากที่เกิดจากตะกอน ลำน้ำ ปฏิกิริยาดิน เป็นกลางหรือเป็นด่าง	มีน้ำท่วมขังในฤดู ฝน	ดินร่วน ละเอียด
<p>แนวทางการจัดการ ดินสำหรับการปลูก พืชไร่ (อ้อย มันสำปะหลัง)</p>	<p>ไม่แนะนำให้ปลูก เนื่องจากมีข้อจำกัดเรื่องน้ำท่วมขัง ในช่วงฤดูฝน ต้องมีการปรับสภาพพื้นที่ซึ่งใช้ขบประมาณ สูง ไม่คุ้มค่าต่อการลงทุน แต่สามารถปลูกพืชไร่ที่มีอายุสั้น ช่วงฤดูแล้งหลังการทำนาทำอยู่ในเขตชลประทานหรืออยู่ ใกล้แหล่งน้ำธรรมชาติ</p> <p>หากต้องการปลูกจำเป็นต้องทำคันดินล้อมรอบ พื้นที่เพาะปลูกเพื่อป้องกันน้ำท่วมและยกร่องปลูกเพื่อการ ระบายน้ำของดินและต้องมีประตูเปิดและปิด เพื่อระบายน้ำ เข้าและออกจากพื้นที่ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ย ดอก 2-3 ตัน/ไร่ หรือ गोกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดแก้ว พรว้า 8-10 กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดแก้วพุ่ม 6-8 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง 4-6 กิโลกรัม/ไร่ गोกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ย อินทรีย์น้ำ</p>		
<p>แนวทางการจัดการ ดินสำหรับการปลูก ข้าว</p>	<p>โกกลบต่อซัง ปล่อยไว้ 3-4 สัปดาห์ หรือโกกลบพืชปุ๋ยสด (หวานไสนอฟริกกัน หรือไสนอินเดีย 4-6 กก./ไร่ โกกลบ เมื่ออายุ 50-70 วัน ปล่อยไว้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับการ ใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมี โดยใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ 35-45 วัน พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในช่วงที่ ข้าวขาดน้ำหรือใช้ทำนาครั้งที่ 2 หรือปลูกพืชไร่ พืชผัก หรือพืชตระกูลถั่วหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยดอก 2-3 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ</p>		

กลุ่มชุดดินที่ 20			
	ลักษณะประจำ กลุ่มชุดดิน	ข้อจำกัดในการใช้ ประโยชน์	กลุ่มเนื้อดิน
	ดินเดิมเกิดจากตะกอน ลำน้ำ มีทรายเกลือ ลอยหน้าหรือมีชั้น ดานแข็งที่สะสมเกลือ	มีชั้นดานแข็งสะสม เกลือ, มีทรายเกลือ มาก	ดินร่วน ละเอียด
แนวทางการจัดการ ดินสำหรับการปลูก พืชไร่ (อ้อย มันสำปะหลัง)	ไม่แนะนำให้ปลูก เนื่องจากเป็นดินเดิมและมักขาดแคลน น้ำในช่วงฤดูแล้ง หากต้องการปลูกจำเป็นต้องคัดเลือกพันธุ์ที่ทน เค็มและแก้ปัญหาความเค็มของดินด้วยการล้างดินด้วย น้ำฝนหรือน้ำชลประทาน ป้องกันการแพร่กระจายของดิน เค็มด้วยการปลูกไม้ยืนต้นบนพื้นที่รับน้ำ ปรับปรุงดินเค็ม ด้วยการใส่ปุ๋ยดอกหรือปุ๋ยหมัก อัตรา 4-5 ตัน/ไร่ อย่าง ต่อเนื่องเป็นเวลาหลายปี ใช้วัสดุปรับปรุงดิน เช่น แกลบ ชี้ เลื่อย ฟางข้าว ฯลฯ เพื่อให้ดินร่วนซุย ไม่แน่นทึบ ไก่กลบ พืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดกั่วพรว้า 8-10 กิโลกรัม/ไร่ เมล็ด กั่วพุ่ม 6-8 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง 4 -6 กิโลกรัม/ไร่ ไก่กลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับการ ใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ		
แนวทางการจัดการ ดินสำหรับการปลูก ข้าว	เลือกพันธุ์ข้าวที่ทนเค็มมาใช้ปลูก ปล่อยให้มียังและล้าง เกลือออกไปจากดิน ไก่กลบต่อซัง ปล่อยไว้ 3-4 สัปดาห์ หรือไก่กลบพืชปุ๋ยสด (หวานโสนอัฟริกัน หรือโสนอินเดีย 6-8 กก./ไร่ ไก่กลบเมื่ออายุ 50-70 วัน ปล่อยไว้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมี ใช้กล้า ข้าวที่มีอายุ 30-35 วัน จำนวน 5-8 ตัน/จับ ระยะปักดำ 20x20 ซม. ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ 35-45 วัน พัฒนา แหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก		

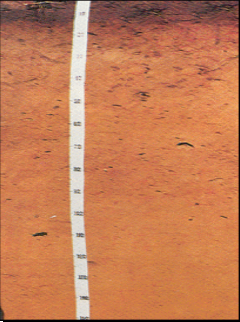
กลุ่มชุดดินที่ 22			
	ลักษณะประจำ กลุ่มชุดดิน	ข้อจำกัดในการใช้ ประโยชน์	กลุ่มเนื้อดิน
		ดินร่วนหยาบสีกรมแดงที่เกิดจากตะกอนลำน้ำเนื้อหยาบ	มีน้ำท่วมขังในฤดูฝน, เนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย
<p>แนวทางการจัดการดินสำหรับการปลูกพืชไร่ (อ้อย มันสำปะหลัง)</p>	<p>ไม่แนะนำให้ปลูก เนื่องจากมีข้อจำกัดเรื่องน้ำท่วมขังในช่วงฤดูฝน ต้องมีการปรับสภาพพื้นที่ซึ่งใช้งบประมาณสูง ไม่คุ้มค่าต่อการลงทุน แต่สามารถปลูกพืชไร่ที่มีอายุสั้นช่วงฤดูแล้งหลังการทำนาทำอยู่ในเขตชลประทานหรืออยู่ใกล้แหล่งน้ำธรรมชาติ</p> <p>หากต้องการปลูกจำเป็นต้องทำคันดินล้อมรอบพื้นที่เพาะปลูกเพื่อป้องกันน้ำท่วมและยกร่องปลูกเพื่อการระบายน้ำของดินและต้องมีประตูเปิดและปิด เพื่อระบายน้ำเข้าและออกจากพื้นที่ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2-3 ตัน/ไร่ หรือโคกกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดแก้ว พงษ์ 8-10 กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดแก้วพุ่ม 6-8 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง 4-6 กิโลกรัม/ไร่ โคกกลบระยะออกดอกปล่อยไว้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ</p>		
<p>แนวทางการจัดการดินสำหรับการปลูกข้าว</p>	<p>โคกกลบตอซัง ปล่อยไว้ 3-4 สัปดาห์ หรือโคกกลบพืชปุ๋ยสด (หวานโสนอัฟริกัน หรือโสนอินเดีย 6-8 กก./ไร่ โคกกลบเมื่ออายุ 50-70 วัน ปล่อยไว้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมี โดยใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ 35-45 วัน มีระบบการให้น้ำในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือทำนาครั้งที่ 2 หรือปลูกพืชไร่ พืชผักหรือพืชตระกูลถั่วหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2-3 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ</p>		

กลุ่มชุดดินที่ 24			
	ลักษณะประจำ กลุ่มชุดดิน	ข้อจำกัดในการใช้ ประโยชน์	กลุ่มเนื้อดิน
	ดินทรายลึกลงมากเกิด จากตะกอนลำน้ำที่มี เนื้อดินเป็นดินทราย หนา	มีน้ำท่วมขังในฤดู ฝน เนื้อดินเป็น ทรายหนา	ดินทราย
แนวทางการจัดการ ดินสำหรับการปลูก พืชไร่ (อ้อย มันสำปะหลัง)	<p>ไม่แนะนำให้ปลูก เนื่องจากเป็นดินทรายที่ความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำถึงต่ำมากและมีน้ำขังแฉะในบางช่วงของฤดูฝน ต้องปรับสภาพพื้นที่เพื่อช่วยในการระบายน้ำ ปรับปรุงความอุดมสมบูรณ์ของดินและสมบัติทางกายภาพ ซึ่งอาจต้องใช้งบประมาณในการลงทุนสูง แต่ผลผลิตที่ได้อยู่ในเกณฑ์ต่ำ จึงอาจไม่คุ้มค่าต่อการลงทุน</p> <p>หากต้องการปลูกจำเป็นต้องทำดินรอบพื้นที่เพื่อป้องกันน้ำท่วมขังในช่วงฤดูฝน และยกร่องปลูกพืชเพื่อช่วยในการระบายน้ำของดิน ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 3-4 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดแก้วพรว้า 10-12 กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดแก้วพุ่ม 8-10 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง 6-8 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอกปล่อยไว้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีวัสดุคลุมดิน</p>		
แนวทางการจัดการ ดินสำหรับการปลูก ข้าว	<p>ไถกลบตอซัง ปล่อยไว้ 3-4 สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือปุ๋ยเคมี (หวานไสนอ์ฟรีกัน หรือไสนอินเดีย 6-8 กก./ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ 50-70 วัน ปล่อยไว้ 1-2 สัปดาห์) ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ 35-45 วัน มีระบบการให้น้ำในช่วงที่ข้าวขาดน้ำ หรือใช้ปลูกพืชไร่ พืชผักหรือพืชตระกูลถั่วหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 3-4 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ</p>		

กลุ่มชุดดินที่ 28			
	ลักษณะประจำ กลุ่มชุดดิน	ข้อจำกัดในการใช้ ประโยชน์	กลุ่มเนื้อดิน
	ดินเหนียวลึกมากสีดำ ที่มีรอยแตกระแหง กว้างและลึก	ดินเหนียวจัด ดิน แห้งแข็ง ดินเปียก เหนียวมาก, ไถ พรวนยาก	ดินเหนียว
แนวทางการจัดการ ดินสำหรับการปลูก พืชไร่ (อ้อย มันสำปะหลัง)	ปรับปรุงดินด้วยอินทรีย์วัตถุปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2-3 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานพืชปุ๋ยสด ถั่วพุ่ม 8- 10 กก./ไร่ ถั่วพุ่ม 6-8 กก./ไร่ หรือปอเทือง 4-6 กก./ไร่ ไถกลบก่อนออกดอก) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ย อินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบ การให้น้ำในแปลงปลูก		
แนวทางการจัดการ ดินสำหรับการปลูก ข้าว	<p>ไม่แนะนำให้ปลูก เนื่องจากสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอน ลาดถึงลาดชัน การไถเตรียมดิน การไถปรับระดับและการ เก็บกักน้ำให้เพียงพอต่อการปลูกข้าวทำได้ยาก การปรับ พื้นที่และทำคันนาเพื่อเก็บกักน้ำต้องลงทุนสูง อาจไม่คุ้มค่า ต่อการลงทุน</p> <p>หากต้องการปลูกควรเลือกปลูกข้าวไร่ที่ไม่ต้องมี การขังน้ำ โดยใช้พันธุ์ที่มีอายุเบาที่ปลูกต้นฤดูฝนและเก็บ เกี่ยวได้ปลายฤดูฝน ไถพรวนดินตามความลาดเทของพื้นที่ ขณะที่ดินมีความชื้นเหมาะสม ไถกลบตอซัง ปล่อยไว้ 3-4 สัปดาห์ ปรับปรุงดินด้วยอินทรีย์วัตถุปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2-3 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานพืชปุ๋ยสด ถั่วพุ่ม 8-10 กก./ไร่ ถั่วพุ่ม 6-8 กก./ไร่ หรือปอเทือง 4-6 กก./ ไร่ ไถกลบก่อนออกดอก) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ย อินทรีย์น้ำ</p>		

กลุ่มชุดดินที่ 31			
	ลักษณะประจำ กลุ่มชุดดิน	ข้อจำกัดในการใช้ ประโยชน์	กลุ่มเนื้อดิน
	ดินเหนียวลึกถึงลึกมาก ปฏิกริยาดินเป็นกลางหรือเป็นด่าง	สภาพพื้นที่มีความลาดชันสูงง่ายต่อการชะล้างพังทลายของหน้าดิน, ขาดแคลนน้ำในช่วงฤดูแล้ง	ดินเหนียว
แนวทางการจัดการดินสำหรับการปลูกพืชไร่ (อ้อย มันสำปะหลัง)	เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 1-2 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านเมล็ดถั่วพราง 8-10 กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม 6-8 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง 4-6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยให้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน หรือปลูกพืชสลับเป็นแถบ พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก		
แนวทางการจัดการดินสำหรับการปลูกข้าว	ไม่แนะนำให้ปลูก เนื่องจากสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงเป็นเนินเขา การไถเตรียมดิน การไถปรับระดับและการเก็บกักน้ำให้เพียงพอต่อการปลูกข้าวทำได้ยาก การปรับพื้นที่และทำคันนาเพื่อเก็บกักน้ำต้องลงทุนสูง อาจไม่คุ้มค่าต่อการลงทุน หากต้องการปลูกควรเลือกปลูกข้าวไร่ที่ไม่ต้องมีการขังน้ำ โดยใช้พันธุ์ที่มีอายุเบาที่ปลูกต้นฤดูฝนและเก็บเกี่ยวได้ปลายฤดูฝน ไถพรวนดินตามความลาดเทของพื้นที่ขณะที่ดินมีความชื้นเหมาะสม ไถกลบตอซัง ปล่อยให้ 3-4 สัปดาห์ ปรับปรุงดินด้วยอินทรีย์วัตถุปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2-3 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านพืชปุ๋ยสดถั่วพราง 8-10 กก./ไร่ ถั่วพุ่ม 6-8 กก./ไร่ หรือปอเทือง 4-6 กก./ไร่ ไถกลบก่อนออกดอก) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีระบบการให้น้ำในช่วงข้าวขาดน้ำ		

กลุ่มชุดดินที่ 33			
	ลักษณะประจำ กลุ่มชุดดิน	ข้อจำกัดในการใช้ ประโยชน์	กลุ่มเนื้อดิน
	ดินทรายแป้งละเอียด มากที่เกิดจากตะกอน แม่น้ำหรือตะกอนน้ำ พารูปพัด	ขาดแคลนน้ำ ในช่วงฤดูแล้ง, บางพื้นที่อาจพบ ชั้นดานแข็ง	ดินร่วน ละเอียด
แนวทางการจัดการ ดินสำหรับการปลูก พืชไร่ (อ้อย มันสำปะหลัง)	ไถพรวนขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสมและที่ความ แตกต่างกันในแต่ละปี เพื่อทำลายชั้นดานและป้องกันการ เกิดชั้นดาน จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนให้มีการปลูก พืชบำรุงดินอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2-3 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพรี 8- 10 กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม 6-8 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอ เทือง 4-6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ 1- 2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีวัสดุ คลุมดิน หรือทำแนวรั้วหญ้าแฝก มีการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ย อินทรีย์น้ำตามธรรมชาติ พืชที่ปลูกเพื่อรักษา ความสามารถในการผลิตของดินไว้ไม่ให้เสื่อมโทรมลง พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก		
แนวทางการจัดการ ดินสำหรับการปลูก ข้าว	เลือกพื้นที่ที่เป็นบริเวณต่ำสุดเพราะเมื่อทำดินนาจะเก็บกัก น้ำได้ดีและใช้ปลูกข้าวได้ในฤดูฝน ไถกลบตอซัง ปล่อยไว้ 3-4 สัปดาห์ ปรับปรุงดินด้วยอินทรีย์วัตถุปุ๋ยหมักหรือ ปุ๋ยคอก 2-3 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานพืชปุ๋ย สด ถั่วพรี 8-10 กก./ไร่ ถั่วพุ่ม 6-8 กก./ไร่ หรือปอ เทือง 4-6 กก./ไร่ ไถกลบก่อนออกดอก) ร่วมกับการใช้ ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีระบบการให้น้ำในช่วงที่ข้าว ขาดน้ำ		

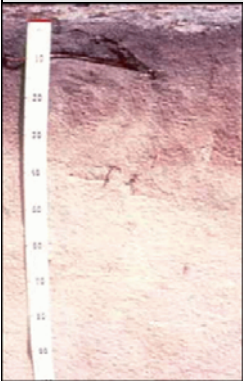
กลุ่มชุดดินที่ 35			
	ลักษณะประจำ กลุ่มชุดดิน	ข้อจำกัดในการใช้ ประโยชน์	กลุ่มเนื้อดิน
	ดินร่วนละเอียดลึกถึง ลึกมาก ปฏิกริยาดิน เป็นกรดจัดมาก	เกิดการชะล้าง พังทลายสูญเสีย หน้าดินในพื้นที่ ลาดชัน, ขาดแคลน น้ำในช่วงฤดูแล้ง	ดินร่วน ละเอียด
แนวทางการจัดการ ดินสำหรับการปลูก พืชไร่ (อ้อย มันสำปะหลัง)	เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมัก หรือปุ๋ยคอก 2-3 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวาน เมล็ดถั่วพรี 8-10 กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม 6-8 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง 4 -6 กิโลกรัม/ไร่ไถกลบระยะ ออกดอก ปล่อยไว้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมี หรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน หรือ ปลูกพืชสลับเป็นแถบ พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้ น้ำในแปลงปลูก พื้นที่ที่เป็นกรดจัดมาก ควรใช้วัสดุปูน 200-300 กิโลกรัม/ไร่		
แนวทางการจัดการ ดินสำหรับการปลูก ข้าว	ไม่แนะนำให้ปลูก เนื่องจากสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอน ลาดถึงเป็นเนินเขา การไถเตรียมดิน การไถปรับระดับและ การเก็บกักน้ำให้เพียงพอต่อการปลูกข้าวทำได้ยาก เนื่องจากดินเก็บน้ำไม่ค่อยอยู่ หากต้องการปลูกควรเลือกปลูกข้าวไร่ที่ไม่ต้องมี การขังน้ำ โดยใช้พันธุ์ที่มีอายุเบาที่ปลูกต้นฤดูฝนและเก็บ เกี่ยวได้ปลายฤดูฝน ไถพรวนดินตามความลาดเทของพื้นที่ ขณะที่ดินมีความชื้นเหมาะสม ควรไถกลบตอซัง ปล่อยไว้ 3-4 สัปดาห์ ปรับปรุงดินด้วยอินทรีย์วัตถุปุ๋ยหมักหรือปุ๋ย คอก 2-3 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานพืชปุ๋ยสด ถั่วพรี 8-10 กก./ไร่ ถั่วพุ่ม 6-8 กก./ไร่ หรือปอเทือง 4-6 กก./ไร่ ไถกลบก่อนออกดอก) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมี หรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีระบบการให้น้ำในช่วงที่ข้าวขาดน้ำ ใน พื้นที่ที่เป็นกรดจัดมาก หว่านวัสดุปูน 200-300 กก./ไร่ เพื่อเพิ่มความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหารในดิน		

กลุ่มชุดดินที่ 36			
	ลักษณะประจำกลุ่มชุดดิน	ข้อจำกัดในการใช้ประโยชน์	กลุ่มเนื้อดิน
		ดินร่วนละเอียดลึกถึงลึกมาก ปฏิกริยาดินเป็นกลางหรือเป็นด่าง	เกิดการชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดินในพื้นที่ลาดชัน, ขาดแคลนน้ำในช่วงฤดูแล้ง
แนวทางการจัดการดินสำหรับการปลูกพืชไร่ (อ้อย มันสำปะหลัง)	เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2-3 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (ทว่าน เมล็ดถั่วพรี 8-10 กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม 6-8 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง 4 -6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน หรือปลูกพืชสลับเป็นแถบ พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก		
แนวทางการจัดการดินสำหรับการปลูกข้าว	<p>ไม่แนะนำให้ปลูก เนื่องจากสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงที่ลาดเชิงเขา การไถเตรียมดิน การไถปรับระดับ และการเก็บกักน้ำให้เพียงพอต่อการปลูกข้าวทำได้ยาก เนื่องจากดินเก็บน้ำไม่ค่อยอยู่</p> <p>หากต้องการปลูกควรเลือกปลูกข้าวไร่ที่ไม่ต้องมีการขังน้ำ โดยใช้พันธุ์ที่มีอายุเบาที่ปลูกต้นฤดูฝนและเก็บเกี่ยวได้ปลายฤดูฝน ไถพรวนดินตามความลาดเทของพื้นที่ ขณะที่ดินมีความชื้นเหมาะสม ควรไถกลบตอซัง ปล่อยไว้ 3-4 สัปดาห์ ปรับปรุงดินด้วยอินทรีย์วัตถุปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2-3 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (ทว่าน พืชปุ๋ยสด ถั่วพรี 8-10 กก./ไร่ ถั่วพุ่ม 6-8 กก./ไร่ หรือปอเทือง 4-6 กก./ไร่ ไถกลบก่อนออกดอก) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีระบบการให้น้ำในช่วงที่ข้าวขาดน้ำ</p>		

กลุ่มชุดดินที่ 38			
	ลักษณะประจำ กลุ่มชุดดิน	ข้อจำกัดในการใช้ ประโยชน์	กลุ่มเนื้อดิน
	ดินร่วนหยาบลึกมาก ที่เกิดจากตะกอนริมน้ำ	เนื้อดินค่อนข้าง เป็นทราย เกิดการ ชะล้างพังทลาย สูญเสียหน้าดินใน พื้นที่ลาดชัน ขาด แคลนน้ำในช่วงฤดู แล้ง	ดินร่วน หยาบ
แนวทางการจัดการ ดินสำหรับการปลูก พืชไร่ (อ้อย มันสำปะหลัง)	เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมัก หรือปุ๋ยคอก 2-3 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวาน เมล็ดถั่วพุ่ม 8-10 กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม 6-8 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง 4 -6 กิโลกรัม/ไร่ไถกลบระยะ ออกดอก ปล่อยไว้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ย อินทรีย์น้ำ มีวัสดุคลุมดิน ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝก เฉพาะต้น มีการใช้ปุ๋ยเคมีตามชนิดพืชที่ปลูก เพื่อรักษา ความสามารถในการผลิตของดินไว้ไม่ให้เสื่อมโทรมลง จัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก		
แนวทางการจัดการ ดินสำหรับการปลูก ข้าว	ไม่แนะนำให้ปลูก เนื่องจากดินมีความสามารถในการอุ้มน้ำต่ำ การเก็บกักน้ำให้เพียงพอต่อการปลูกข้าวทำได้ยาก เนื่องจากดินเก็บกักน้ำไม่ได้ หากต้องการปลูกควรเลือกปลูกข้าวไร่ที่ไม่ต้องมีการขังน้ำ โดยใช้พันธุ์ที่มีอายุเบาที่ปลูกต้นฤดูฝนและเก็บเกี่ยวได้ปลายฤดูฝน ควรไถกลบตอซัง ปล่อยไว้ 3-4 สัปดาห์ ปรับปรุงดินด้วยอินทรีย์วัตถุปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2-3 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานพืชปุ๋ยสด ถั่วพุ่ม 8-10 กก./ไร่ ถั่วพุ่ม 6-8 กก./ไร่ หรือปอเทือง 4-6 กก./ไร่ ไถกลบก่อนออกดอก) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีระบบการให้น้ำในช่วงที่ข้าวขาดน้ำ		

กลุ่มชุดดินที่ 40			
	ลักษณะประจำกลุ่มชุดดิน	ข้อจำกัดในการใช้ประโยชน์	กลุ่มเนื้อดิน
		ดินร่วนหยาบสีกรมแดง	เกิดการชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดินในพื้นที่ลาดชัน, ขาดแคลนน้ำในช่วงฤดูแล้ง
แนวทางการจัดการดินสำหรับการปลูกพืชไร่ (อ้อย มันสำปะหลัง)	เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2-3 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (ทว่าน เมล็ดถั่วพราง 8-10 กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม 6-8 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง 4 -6 กิโลกรัม/ไร่ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยให้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน หรือปลูกพืชสลับเป็นแถบ พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก		
แนวทางการจัดการดินสำหรับการปลูกข้าว	ไม่แนะนำให้ปลูก เนื่องจากดินมีความสามารถในการอุ้มน้ำต่ำ การเก็บกักน้ำให้เพียงพอต่อการปลูกข้าวทำได้ยากเนื่องจากดินเก็บกักน้ำไม่ได้ หากต้องการปลูกควรเลือกปลูกข้าวไร่ที่ไม่ต้องมีการขังน้ำ โดยใช้พันธุ์ที่มีอายุเบาที่ปลูกต้นฤดูฝนและเก็บเกี่ยวได้ปลายฤดูฝน ไถพรวนดินตามความลาดเทของพื้นที่ ขณะที่ดินมีความชื้นเหมาะสม ควรไถกลบตอซัง ปล่อยให้ 3-4 สัปดาห์ ปรับปรุงดินด้วยอินทรีย์วัตถุปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2-3 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (ทว่านพืชปุ๋ยสด ถั่วพราง 8-10 กก./ไร่ ถั่วพุ่ม 6-8 กก./ไร่ หรือปอเทือง 4-6 กก./ไร่ ไถกลบก่อนออกดอก) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีระบบการให้น้ำในช่วงที่ข้าวขาดน้ำ		

กลุ่มชุดดินที่ 41			
	ลักษณะประจำ กลุ่มชุดดิน	ข้อจำกัดในการใช้ ประโยชน์	กลุ่มเนื้อดิน
	ดินทรายหนาปาน กลาง	เกิดการชะล้าง พังทลายสูญเสีย หน้าดินเกิดเป็น ร่องในแปลงปลูก พืช, ขาดแคลนน้ำ ในช่วงฤดูแล้ง	ดินทราย
แนวทางการจัดการ ดินสำหรับการปลูก พืชไร่ (อ้อย มันสำปะหลัง)	จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนตลอดทั้งปี ปรับปรุงดิน ด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยดอก 3-4 ตัน/ไร่ หรือโคกกลบพืชปุ๋ย สด (หวานเมล็ดกั่วพรี 10-12 กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดกั่วพุ่ม 8-10 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง 6-8 กิโลกรัม/ไร่โค กกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับ ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีวัสดุคลุมดิน หรือปลูกพืช สลับเป็นแถบ พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำใน แปลงปลูก ในพื้นที่ต่ำควรทำร่องหรือทางระบายน้ำ เพื่อ ป้องกันน้ำขังบริเวณรากพืช		
แนวทางการจัดการ ดินสำหรับการปลูก ข้าว	ไม่แนะนำให้ปลูก เนื่องจากดินมีความสามารถในการอุ้มน้ำต่ำ การเก็บกักน้ำให้เพียงพอต่อการปลูกข้าวทำได้ยาก เนื่องจากดินเก็บกักน้ำไม่ได้ หากต้องการปลูกควรเลือกปลูกข้าวไร่ที่ไม่ต้องมีการขังน้ำ โดยใช้พันธุ์ที่มีอายุเบาที่ปลูกต้นฤดูฝนและเก็บเกี่ยวได้ปลายฤดูฝน ไถพรวนดินตามความลาดเทของพื้นที่ ขณะที่ดินมีความชื้นเหมาะสม ควรโคกกลบตอซัง ปล่อยไว้ 3-4 สัปดาห์ ปรับปรุงดินด้วยอินทรีย์วัตถุปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยดอก 3-4 ตัน/ไร่ หรือโคกกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดกั่วพรี 10-12 กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดกั่วพุ่ม 8-10 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง 6-8 กิโลกรัม/ไร่ โคกกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีระบบการให้น้ำในช่วงที่ข้าวขาดน้ำ		

กลุ่มชุดดินที่ 44			
	ลักษณะประจำ กลุ่มชุดดิน	ข้อจำกัดในการใช้ ประโยชน์	กลุ่มเนื้อดิน
	ดินทรายหนา	เกิดการชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดินเกิดเป็นร่องในแปลงปลูกพืช, ขาดแคลนน้ำในช่วงฤดูแล้ง	ดินทราย
แนวทางการจัดการดินสำหรับการปลูกพืชไร่ (อ้อย มันสำปะหลัง)	จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนตลอดทั้งปี ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 3-4 ตัน/ไร่ หรือ गोกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดแก้วพรี 10-12 กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดแก้วพุ่ม 8-10 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง 6-8 กิโลกรัม/ไร่ โกกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีวัสดุคลุมดิน หรือปลูกพืชสลับเป็นแถบ พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก		
แนวทางการจัดการดินสำหรับการปลูกข้าว	<p>ไม่แนะนำให้ปลูก เนื่องจากดินมีความสามารถในการอุ้มน้ำต่ำ การเก็บกักน้ำให้เพียงพอต่อการปลูกข้าวทำได้ยากเนื่องจากดินเก็บกักน้ำไม่ได้</p> <p>หากต้องการปลูกควรเลือกปลูกข้าวไร่ที่ไม่ต้องมีการขังน้ำ โดยใช้พันธุ์ที่มีอายุเบาที่ปลูกต้นฤดูฝนและเก็บเกี่ยวได้ปลายฤดูฝน ไถพรวนดินตามความลาดเทของพื้นที่ ขณะที่ดินมีความชื้นเหมาะสม ควรโกกลบต่อซัง ปล่อยไว้ 3-4 สัปดาห์ ปรับปรุงดินด้วยอินทรีย์วัตถุปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 3-4 ตัน/ไร่ หรือโกกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดแก้วพรี 10-12 กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดแก้วพุ่ม 8-10 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง 6-8 กิโลกรัม/ไร่ โกกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีระบบการให้น้ำในช่วงที่ข้าวขาดน้ำ</p>		

กลุ่มชุดดินที่ 46			
	ลักษณะประจำ กลุ่มชุดดิน	ข้อจำกัดในการใช้ ประโยชน์	กลุ่มเนื้อดิน
	ดินตื้นถึงกึ่งกรวด หรือเศษหินปนลูกรัง หนา	ดินตื้น, เกิดการชะ ล้าง พังทลาย สูญเสียหน้าดินใน พื้นที่ลาดชัน, ขาด แคลนน้ำในช่วงฤดู แล้ง	ดินเหนียว
แนวทางการจัดการ ดินสำหรับการปลูก พืชไร่ (อ้อย)	เลือกพื้นที่ที่มีหน้าดินหนาและมีสภาพพื้นที่ค่อนข้าง ราบเรียบ จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนตลอดทั้งปีและ ปลูกพืชบำรุงดินร่วมอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมัก หรือปุ๋ยคอก 3-4 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่าน เมล็ดถั่วพราง 10-12 กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม 8-10 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง 6-8 กิโลกรัม/ไร่ไถกลบระยะ ออกดอก ปล่อยไว้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ย อินทรีย์น้ำ มีมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น การไถ พรวนตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน ทำแนวรั้วหรือทำ ฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการ ให้น้ำในแปลงปลูก		

กลุ่มชุดดินที่ 47			
	ลักษณะประจำ กลุ่มชุดดิน	ข้อจำกัดในการใช้ ประโยชน์	กลุ่มเนื้อดิน
	ดินตื้นถึงชั้นหินพื้น	ดินตื้นถึงชั้นหิน พื้น, เกิดการชะล้าง พังทลายสูญเสีย หน้าดินในพื้นที่ ลาดชัน, ขาดแคลน น้ำในช่วงฤดูแล้ง	ดินเหนียว
แนวทางการจัดการ ดินสำหรับการปลูก พืชไร่ (อ้อย)	เลือกพื้นที่ที่มีหน้าดินหนา จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียน ตลอดทั้งปี ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 3-4 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพราง 10- 12 กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม 8-10 กิโลกรัม/ไร่ หรือ ปอเทือง 6-8 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ไถพรวน ตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน หรือปลูกพืชตามแนวระดับ ปลูกพืชสลับเป็นแถบ พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้ น้ำในแปลงปลูก		

กลุ่มชุดดินที่ 48			
	ลักษณะประจำ กลุ่มชุดดิน	ข้อจำกัดในการใช้ ประโยชน์	กลุ่มเนื้อดิน
	ดินตื้นถึงกึ่งตื้นหรือ เศษหิน	ดินตื้น, เกิดการ ชะล้างพังทลาย สูญเสียหน้าดินใน พื้นที่ลาดชัน, ขาด แคลนน้ำในช่วงฤดู แล้ง	ดินเหนียว
แนวทางการจัดการ ดินสำหรับการปลูก พืชไร่ (อ้อย)	เลือกพื้นที่ที่มีหน้าดินหนาและมีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนตลอดทั้งปีและปลูกพืชบำรุงดินร่วมอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 3-4 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านเมล็ดถั่วพราง 10-12 กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม 8-10 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง 6-8 กิโลกรัม/ไร่ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ไถพรวนตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน หรือปลูกพืชตามแนวระดับ ปลูกพืชสลับเป็นแถบ พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก		

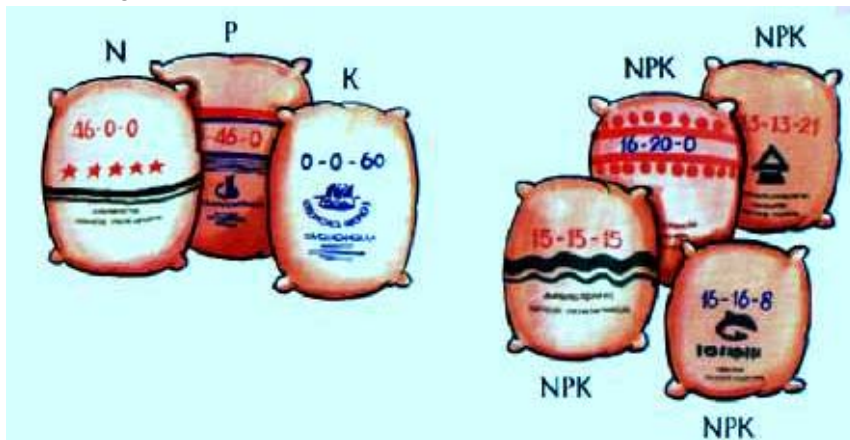
กลุ่มชุดดินที่ 49			
	ลักษณะประจำ กลุ่มชุดดิน	ข้อจำกัดในการใช้ ประโยชน์	กลุ่มเนื้อดิน
	ดินตื้นถึงลูกรังหรือ ชั้นเชื่อมแข็งของ เหล็กที่บอบอยู่บนชั้นดิน เหนียว	ดินตื้น, เกิดการ ชะล้างพังทลาย สูญเสียหน้าดินใน พื้นที่ลาดชัน, ขาด แคลนน้ำในช่วงฤดู แล้ง	ดินเหนียว
แนวทางการจัดการ ดินสำหรับการปลูก พืชไร่ (อ้อย)	เลือกพื้นที่ที่มีหน้าดินหนาและมีสภาพพื้นที่ค่อนข้าง ราบเรียบ จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนตลอดทั้งปีและ ปลูกพืชบำรุงดินร่วมอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมัก หรือปุ๋ยคอก 3-4 ตัน/ไร่ หรือ गोกลบพืชปุ๋ยสด (หวาน เมล็ดถั่วพราง 10-12 กก./ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม 8-10 กก./ ไร่ หรือปอเทือง 6-8 กก./ไร่ โกกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ย อินทรีย์น้ำ การไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุ คลุมดินหรือทำแนวรั้วหญ้าแฝก พัฒนาแหล่งน้ำและ จัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก		

กลุ่มชุดดินที่ 52			
	ลักษณะประจำ กลุ่มชุดดิน	ข้อจำกัดในการใช้ ประโยชน์	กลุ่มเนื้อดิน
	ดินตื้นถึงชั้นมาร์ลหรือก้อนปูน	ดินแห้งแข็ง ดินเปียกเหนียวมาก ไทพรอนยาก ซาด แคลนน้ำในช่วงฤดูแล้ง	ดินร่วน ละเอียด
แนวทางการจัดการ ดินสำหรับการปลูก พืชไร่ (อ้อย)	เลือกชนิดพืชที่ชอบดินเป็นต่างมาปลูก ไทพรอนดินในขณะ ที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือ ปุ๋ยคอก 1-2 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (ทว่านเมล็ด ถั่วพรี 8-10 กก./ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม 6-8 กก./ไร่ หรือ ปอเทือง 4-6 กก./ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ไทพรอนและปลูกพืชขวางความลาดชัน ปลูกพืชหมุนเวียน ปลูกสลับเป็นแนว ปลูกพืชคลุมดิน ทำคันดินร่วมกับปลูก หญ้าแฝก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลง ปลูก		

กลุ่มชุดดินที่ 56			
	ลักษณะประจำกลุ่มชุดดิน	ข้อจำกัดในการใช้ประโยชน์	กลุ่มเนื้อดิน
	ดินลึกปานกลางถึงชั้นหินพื้น เศษหินหรือลูกรัง ปฏิกริยาดีนเป็นกรดจัด	ดินลึกปานกลางถึงชั้นหินพื้น, เกิดการชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดินในพื้นที่ลาดชัน, ขาดแคลนน้ำในช่วงฤดูแล้ง	ดินร่วนละเอียด
แนวทางการจัดการดินสำหรับการปลูกพืชไร่ (อ้อย มันสำปะหลัง)	เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ จัดระบบการปลูกพืชให้หมุนเวียนตลอดทั้งปีปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2-3 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดแก้ว พงั่ว 8-10 กก./ไร่ เมล็ดแก้วพุ่ม 6-8 กก./ไร่ หรือปอเทือง 4-6 กก./ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ ปลูกพืชปุ๋ยสด มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน ปลูกพืชสลับเป็นแถบ ทำแนวรั้วหญ้าแฝก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก		
แนวทางการจัดการดินสำหรับการปลูกข้าว	<p>ไม่แนะนำให้ปลูก เนื่องจากสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงที่ลาดเชิงเขา การไถเตรียมดิน การไถปรับระดับ และการเก็บกักน้ำให้เพียงพอต่อการปลูกข้าวทำได้ยาก เนื่องจากดินเก็บน้ำไม่ค่อยอยู่</p> <p>หากต้องการปลูกควรเลือกปลูกข้าวไร่ที่ไม่ต้องมีการขังน้ำ โดยใช้พันธุ์ที่มีอายุเบาที่ปลูกต้นฤดูฝนและเก็บเกี่ยวได้ปลายฤดูฝน ไถพรวนดินตามความลาดเทของพื้นที่ ขณะที่ดินมีความชื้นเหมาะสม ควรไถกลบตอซัง ปล่อยไว้ 3-4 สัปดาห์ ปรับปรุงดินด้วยอินทรีย์วัตถุปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2-3 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานพืชปุ๋ยสด กวพงั่ว 8-10 กก./ไร่ กวพุ่ม 6-8 กก./ไร่ หรือปอเทือง 4-6 กก./ไร่ ไถกลบก่อนออกดอก) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีระบบการให้น้ำในช่วงที่ข้าวขาดน้ำ</p>		

ดินที่เกษตรกรใช้ประโยชน์ในการปลูกพืชมีความต้องการธาตุอาหารแตกต่างกัน เนื่องจากมีสภาพการเกิดและวัตถุดิบกำเนิดดินรวมถึงการถูกนำไปใช้ประโยชน์ที่ไม่เหมือนกัน ส่งผลให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์แตกต่างกัน ดังนั้นถ้าเกษตรกรมีการวิเคราะห์ดินก่อนปลูกจะสามารถประเมินระดับความอุดมสมบูรณ์ของดินได้ถูกต้อง และจะทำให้การจัดการดินและธาตุอาหารพืชมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น แต่หากเกษตรกรไม่สามารถนำดินมาวิเคราะห์ก่อนปลูกได้สามารถใช้คำแนะนำการใช้ปุ๋ยตามลักษณะกลุ่มเนื้อดินไปใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นได้

ในคู่มือคำแนะนำการจัดการดินเบื้องต้นสำหรับอ้อย มันสำปะหลังและข้าว จังหวัดขอนแก่นนี้ จะมีคำแนะนำการใช้ปุ๋ยเคมีตามกลุ่มเนื้อดินและตามค่าวิเคราะห์ดินสำหรับพืชเศรษฐกิจหลัก 3 ชนิดได้แก่ อ้อย มันสำปะหลังและข้าว โดยมีตัวอย่างวิธีการคำนวณปุ๋ยด้านท้ายเล่มของคู่มือ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

การใช้ปุ๋ยเคมีสำหรับอ้อย

ในกรณีที่ไม่ทราบผลวิเคราะห์ดินแนะนำให้ใช้ปุ๋ยตามกลุ่มเนื้อดินดังต่อไปนี้

การใช้ปุ๋ยตามกลุ่มเนื้อดิน	อัตราปุ๋ย N-P ₂ O ₅ -K ₂ O (กิโลกรัมต่อไร่) ที่แนะนำ	
	อ้อยปลูก	อ้อยต่อ
ดินเหนียว	12-6-12	24-12-24
ดินร่วน	12-6-12	24-12-24
ดินร่วนหยาบ	12-6-12	18-9-18
ดินทราย	12-6-12	18-9-18

ที่มา: สมปอง นิลพันธ์. 2556. คำแนะนำการจัดการดินและธาตุอาหารเพื่อเพิ่มผลผลิตพืชเศรษฐกิจในประเทศไทย. สำนักสำรวจดินและวางแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน. 88 หน้า

หมายเหตุ

1. ในเขตชลประทานควรมีการแบ่งใส่ปุ๋ย 2 ครั้ง ส่วนในเขตอาศัยน้ำฝนแบ่งใส่ 3 ครั้ง
2. ในเขตพื้นที่ดินทรายการใช้ปุ๋ยเคมีสูตร 21-0-0 มีแนวโน้มให้ผลผลิตสูงกว่าการใช้ปุ๋ยเคมีสูตร 46-0-0 และปุ๋ยสูตร 16-0-0
3. เมื่อทราบอัตราปุ๋ย N-P₂O₅-K₂O (กิโลกรัมต่อไร่) ที่แนะนำตามกลุ่มเนื้อดินแล้ว นำอัตราปุ๋ยที่แนะนำไปคำนวณหาอัตราปุ๋ยตามสูตรปุ๋ยที่เหมาะสมตามคำแนะนำต่อไปตามตัวอย่างการคำนวณปุ๋ยท้ายเล่มของคู่มือ

การใช้ปุ๋ยสำหรับอ้อยตามค่าวิเคราะห์ดิน

ค่าวิเคราะห์	อัตราปุ๋ยที่ใส่ อ้อยปลูก	อัตราปุ๋ยที่ใส่ อ้อยต่อ
อินทรีย์วัตถุ (OM, %)		
<1	ปุ๋ย N 12 กก./ไร่	ปุ๋ย N 18 กก./ไร่
1-2	ปุ๋ย N 12 กก./ไร่	ปุ๋ย N 18 กก./ไร่
>2	ปุ๋ย N 6 กก./ไร่	ปุ๋ย N 12 กก./ไร่
ฟอสฟอรัส (P, มก.กก.)		
<7	ปุ๋ย P ₂ O ₅ 6 กก./ไร่	ปุ๋ย P ₂ O ₅ 9 กก./ไร่
15-30	ปุ๋ย P ₂ O ₅ 6 กก./ไร่	ปุ๋ย P ₂ O ₅ 9 กก./ไร่
>30	ปุ๋ย P ₂ O ₅ 3 กก./ไร่	ปุ๋ย P ₂ O ₅ 6 กก./ไร่
โพแทสเซียม (K, มก.กก.)		
<30	ปุ๋ย K ₂ O 12 กก./ไร่	ปุ๋ย K ₂ O 18 กก./ไร่
30-60	ปุ๋ย K ₂ O 12 กก./ไร่	ปุ๋ย K ₂ O 18 กก./ไร่
>60	ปุ๋ย K ₂ O 6 กก./ไร่	ปุ๋ย K ₂ O 12 กก./ไร่

ที่มา: กรมวิชาการเกษตร. 2548. คำแนะนำการใช้ปุ๋ยกับพืชเศรษฐกิจ. เอกสารวิชาการลำดับที่ 8/2548. ISBN 974-436-434-3 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. 121 น.

เมื่อทราบอัตราปุ๋ย N-P₂O₅-K₂O (กิโลกรัมต่อไร่) ที่แนะนำตามค่าวิเคราะห์ดินแล้วสามารถนำอัตราปุ๋ยดังกล่าวไปเทียบเคียงกับสูตรปุ๋ยและอัตราที่แนะนำต่อไร่สำหรับอ้อยปลูกและอ้อยต่อได้ดังตารางในหน้าถัดไป

คำแนะนำปุ๋ยสำหรับอ้อยปลูก

อัตราปุ๋ย N-P ₂ O ₅ -K ₂ O (กิโลกรัมต่อไร่)	สูตรปุ๋ยและอัตราที่แนะนำต่อไร่
12-3-12	ใช้สูตร 15-7-18 อัตรา 80 กก./ไร่ ร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์ 1-2 ตัน/ไร่ โดยแบ่งใส่ 2 ครั้ง ครั้งแรกใส่ครึ่งหนึ่งหลังปลูก 1 เดือน อีกครึ่งหนึ่งใส่หลังปลูก 3 เดือน ถ้ามีการให้น้ำ เพิ่ม 46-0-0 อัตรา 15 กก./ไร่ ในครั้งที่ 2
12-3-6	ใช้สูตร 16-8-8 อัตรา 75 กก./ไร่ ร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์ 1-2 ตัน/ไร่ โดยแบ่งใส่ 2 ครั้ง ครั้งแรกใส่ครึ่งหนึ่งหลังปลูก 1 เดือน อีกครึ่งหนึ่งใส่หลังปลูก 3 เดือน ถ้ามีการให้น้ำ เพิ่ม 46-0-0 อัตรา 15 กก./ไร่ ในครั้งที่ 2
12-6-12	ใช้สูตร 15-7-18 อัตรา 86 กก./ไร่ ร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์ 1-2 ตัน/ไร่ โดยแบ่งใส่ 2 ครั้ง ครั้งแรกใส่ครึ่งหนึ่งหลังปลูก 1 เดือน อีกครึ่งหนึ่งใส่หลังปลูก 3 เดือน ถ้ามีการให้น้ำ เพิ่ม 46-0-0 อัตรา 15 กก./ไร่ ในครั้งที่ 2
12-6-6	ใช้สูตร 16-8-8 อัตรา 75 กก./ไร่ ร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์ 1-2 ตัน/ไร่ โดยแบ่งใส่ 2 ครั้ง ครั้งแรกใส่ครึ่งหนึ่งหลังปลูก 1 เดือน อีกครึ่งหนึ่งใส่หลังปลูก 3 เดือน ถ้ามีการให้น้ำ เพิ่ม 46-0-0 อัตรา 15 กก./ไร่ ในครั้งที่ 2
6-3-12	ใช้สูตร 14-10-35 อัตรา 43 กก./ไร่ ร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์ 1-2 ตัน/ไร่ โดยแบ่งใส่ 2 ครั้ง ครั้งแรกใส่ครึ่งหนึ่งหลังปลูก 1 เดือน อีกครึ่งหนึ่งใส่หลังปลูก 3 เดือน ถ้ามีการให้น้ำ เพิ่ม 46-0-0 อัตรา 15 กก./ไร่ ในครั้งที่ 2
6-3-6	ใช้สูตร 20-8-20 อัตรา 38 กก./ไร่ ร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์ 1-2 ตัน/ไร่ โดยแบ่งใส่ 2 ครั้ง ครั้งแรกใส่ครึ่งหนึ่งหลังปลูก 1 เดือน อีกครึ่งหนึ่งใส่หลังปลูก 3 เดือน ถ้ามีการให้น้ำ เพิ่ม 46-0-0 อัตรา 15 กก./ไร่ ในครั้งที่ 2
6-6-12	ใช้สูตร 14-10-32 อัตรา 60 กก./ไร่ ร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์ 1-2 ตัน/ไร่ โดยแบ่งใส่ 2 ครั้ง ครั้งแรกใส่ครึ่งหนึ่งหลังปลูก 1 เดือน อีกครึ่งหนึ่งใส่หลังปลูก 3 เดือน ถ้ามีการให้น้ำ เพิ่ม 46-0-0 อัตรา 15 กก./ไร่ ในครั้งที่ 2
6-6-6	ใช้สูตร 15-15-15 อัตรา 40 กก./ไร่ ร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์ 1-2 ตัน/ไร่ โดยแบ่งใส่ 2 ครั้ง ครั้งแรกใส่ครึ่งหนึ่งหลังปลูก 1 เดือน อีกครึ่งหนึ่งใส่หลังปลูก 3 เดือน ถ้ามีการให้น้ำ เพิ่ม 46-0-0 อัตรา 15 กก./ไร่ ในครั้งที่ 2

การใช้ปุ๋ยเคมีสำหรับมันสำปะหลัง

ในกรณีที่ไม่ทราบผลวิเคราะห์ดินแนะนำให้ใช้ปุ๋ยตามกลุ่มเนื้อดินดังต่อไปนี้

การใช้ปุ๋ยตามกลุ่มเนื้อดิน	อัตราปุ๋ย N-P ₂ O ₅ -K ₂ O (กิโลกรัมต่อไร่) ที่แนะนำ
ดินเหนียว	4-4-8
ดินร่วนเหนียว	8-4-8
ดินร่วนหยาบ	16-8-16
ดินทราย	16-8-16

ที่มา: สมปอง นิลพันธ์. 2556. คำแนะนำการจัดการดินและธาตุอาหารเพื่อเพิ่มผลผลิตพืชเศรษฐกิจในประเทศไทย. สำนักสำรวจดินและวางแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน. 88 หน้า

หมายเหตุ

1. การใส่ปุ๋ยมันสำปะหลัง ให้ใส่ปุ๋ยเคมีสองข้างต้นมันสำปะหลังระยะปลูก 1x1 เมตร หรือ 1x0.8 เมตร แล้วกลบปุ๋ยครั้งเดียวหลังปลูก 1-3 เดือน หรือหลังกำจัดวัชพืชเมื่อดินมีความชื้นพอเหมาะ เพื่อการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างยั่งยืนแนะนำให้ใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์ และการไถกลบซากต้นใบมันสำปะหลัง ควรจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่ลาดเท
2. เมื่อทราบอัตราปุ๋ย N-P₂O₅-K₂O (กิโลกรัมต่อไร่) ที่แนะนำตามกลุ่มเนื้อดินแล้ว นำอัตราปุ๋ยที่แนะนำไปคำนวณหาอัตราปุ๋ยตามสูตรปุ๋ยที่เหมาะสมตามคำแนะนำต่อไปตามตัวอย่างการคำนวณปุ๋ยท้ายเล่มของคู่มือ

การใช้ปุ๋ยสำหรับมันสำปะหลังตามค่าวิเคราะห์ดิน

ค่าวิเคราะห์	อัตราปุ๋ยที่ใส่
อินทรีย์วัตถุ (OM, %)	
<1	ปุ๋ย N 16 กก./ไร่
1-2	ปุ๋ย N 8 กก./ไร่
>2	ปุ๋ย N 4 กก./ไร่
ฟอสฟอรัส (P, มก.กก.)	
<7	ปุ๋ย P ₂ O ₅ 8 กก./ไร่
15-30	ปุ๋ย P ₂ O ₅ 4 กก./ไร่
>30	ปุ๋ย P ₂ O ₅ 0 กก./ไร่
โพแทสเซียม (K, มก.กก.)	
<30	ปุ๋ย K ₂ O 16 กก./ไร่
30-60	ปุ๋ย K ₂ O 8 กก./ไร่
>60	ปุ๋ย K ₂ O 4 กก./ไร่

ที่มา: กรมวิชาการเกษตร. 2548. คำแนะนำการใช้ปุ๋ยกับพืชเศรษฐกิจ. เอกสาร
วิชาการลำดับที่ 8/2548. ISBN 974-436-434-3 กระทรวงเกษตรและ
สหกรณ์. 121 น.

เมื่อทราบอัตราปุ๋ย N-P₂O₅-K₂O (กิโลกรัมต่อไร่) ที่แนะนำตามค่าวิเคราะห์ดิน
แล้วสามารถนำอัตราปุ๋ยดังกล่าวไปเทียบเคียงกับสูตรปุ๋ยและอัตราที่แนะนำต่อไร่สำหรับ
มันสำปะหลังได้ดังตารางในหน้าถัดไป

คำแนะนำปุ๋ยสำหรับมันสำปะหลัง

อัตราปุ๋ย N-P ₂ O ₅ -K ₂ O (กิโลกรัมต่อไร่)	สูตรปุ๋ยและอัตราที่แนะนำต่อไร่
16-8-16	ใช้ปุ๋ย 15-7-18 อัตรา 100 กก./ไร่ หลังปลูก 1-3 เดือน
16-8-8	ใช้ปุ๋ย 16-8-8 อัตรา 100 กก./ไร่ หลังปลูก 1-3 เดือน
16-8-4	ใช้ปุ๋ย 16-8-8 อัตรา 100 กก./ไร่ หลังปลูก 1-3 เดือน
16-4-16	ใช้ปุ๋ย 15-7-18 อัตรา 100 กก./ไร่ หลังปลูก 1-3 เดือน
16-4-8	ใช้ปุ๋ย 16-8-8 อัตรา 100 กก./ไร่ หลังปลูก 1-3 เดือน
16-4-4	ใช้ปุ๋ย 18-4-5 อัตรา 100 กก./ไร่ หลังปลูก 1-3 เดือน
16-0-16	ใช้ปุ๋ย 46-0-0 อัตรา 35 กก./ไร่ ผสมกับปุ๋ย 0-0-60 อัตรา 27 กก./ไร่ หลังปลูก 1-3 เดือน หรือใช้ปุ๋ย 15-7-18 อัตรา 100 กก./ไร่ หลังปลูก 1-3 เดือน
16-0-8	ใช้ปุ๋ย 46-0-0 อัตรา 35 กก./ไร่ ผสมกับปุ๋ย 0-0-60 อัตรา 14 กก./ไร่ หลังปลูก 1-3 เดือน หรือใช้ปุ๋ย 16-8-8 อัตรา 100 กก./ไร่ หลังปลูก 1-3 เดือน
16-0-4	ใช้ปุ๋ย 46-0-0 อัตรา 35 กก./ไร่ ผสมกับปุ๋ย 0-0-60 อัตรา 7 กก./ไร่ หลังปลูก 1-3 เดือน หรือใช้ปุ๋ย 18-4-5 อัตรา 89 กก./ไร่ หลังปลูก 1-3 เดือน
8-8-16	ใช้ปุ๋ย 12-11-18 อัตรา 89 กก./ไร่ หลังปลูก 1-3 เดือน
8-8-8	ใช้ปุ๋ย 15-15-15 อัตรา 53 กก./ไร่ หลังปลูก 1-3 เดือน
8-8-4	ใช้ปุ๋ย 16-16-8 อัตรา 50 กก./ไร่ หลังปลูก 1-3 เดือน
8-4-16	ใช้ปุ๋ย 14-10-32 อัตรา 57 กก./ไร่ หลังปลูก 1-3 เดือน
8-4-8	ใช้ปุ๋ย 15-7-18 อัตรา 57 กก./ไร่ หลังปลูก 1-3 เดือน
8-4-4	ใช้ปุ๋ย 16-8-18 อัตรา 50 กก./ไร่ หลังปลูก 1-3 เดือน
8-0-16	ใช้ปุ๋ย 46-0-0 อัตรา 18 กก./ไร่ ผสมกับปุ๋ย 0-0-60 อัตรา 27 กก./ไร่ หลังปลูก 1-3 เดือน หรือใช้ปุ๋ย 14-4-24 อัตรา 67 กก./ไร่ หลังปลูก 1-3 เดือน
8-0-8	ใช้ปุ๋ย 46-0-0 อัตรา 18 กก./ไร่ ผสมกับปุ๋ย 0-0-60 อัตรา 14 กก./ไร่ หลังปลูก 1-3 เดือน หรือใช้ปุ๋ย 9-3-9 อัตรา 89 กก./ไร่ หลังปลูก 1-3 เดือน หรือ ใช้ปุ๋ย 15-7-18 อัตรา 53 กก./ไร่ หลังปลูก 1-3 เดือน

คำแนะนำปุ๋ยสำหรับมันสำปะหลัง (ต่อ)

อัตราปุ๋ย N-P ₂ O ₅ -K ₂ O (กิโลกรัมต่อไร่)	สูตรปุ๋ยและอัตราที่แนะนำต่อไร่
8-0-4	ใช้ปุ๋ย 46-0-0 อัตรา 18 กก./ไร่ ผสมกับปุ๋ย 0-0-60 อัตรา 7 กก./ไร่ หลังปลูก 1-3 เดือน หรือใช้ปุ๋ย 9-3-9 อัตรา 89 กก./ไร่ หลังปลูก 1-3 เดือน หรือ ใช้ปุ๋ย 15-7-18 อัตรา 53 กก./ไร่ หลังปลูก 1-3 เดือน
4-8-16	ใช้ปุ๋ย 6-12-24 อัตรา 67 กก./ไร่ หลังปลูก 1-3 เดือน
4-8-8	ใช้ปุ๋ย 8-24-24 อัตรา 50 กก./ไร่ หลังปลูก 1-3 เดือน
4-8-4	ใช้ปุ๋ย 12-24-12 อัตรา 33 กก./ไร่ หลังปลูก 1-3 เดือน
4-4-16	ใช้ปุ๋ย 6-12-24 อัตรา 67 กก./ไร่ หลังปลูก 1-3 เดือน
4-4-8	ใช้ปุ๋ย 9-3-9 อัตรา 133 กก./ไร่ หลังปลูก 1-3 เดือน หรือปุ๋ย 15-7-18 อัตรา 57 กก./ไร่ หลังปลูก 1-3 เดือน
4-4-4	ใช้ปุ๋ย 15-15-15 อัตรา 27 กก./ไร่ หลังปลูก 1-3 เดือน
4-0-16	ใช้ปุ๋ย 46-0-0 อัตรา 9 กก./ไร่ ผสมกับปุ๋ย 0-0-60 อัตรา 27 กก./ไร่ หลังปลูก 1-3 เดือน หรือใช้ปุ๋ย 13-7-35 อัตรา 46 กก./ไร่ หลังปลูก 1-3 เดือน
4-0-8	ใช้ปุ๋ย 46-0-0 อัตรา 9 กก./ไร่ ผสมกับปุ๋ย 0-0-60 อัตรา 14 กก./ไร่ หลังปลูก 1-3 เดือน หรือใช้ปุ๋ย 9-3-9 อัตรา 89 กก./ไร่ หลังปลูก 1-3 เดือน หรือใช้ปุ๋ย 15-7-18 อัตรา 44 กก./ไร่ หลังปลูก 1-3 เดือน
4-0-4	ใช้ปุ๋ย 46-0-0 อัตรา 9 กก./ไร่ ผสมกับปุ๋ย 0-0-60 อัตรา 7 กก./ไร่ หลังปลูก 1-3 เดือน หรือใช้ปุ๋ย 9-3-9 อัตรา 44 กก./ไร่ หลังปลูก 1-3 เดือน หรือใช้ปุ๋ย 15-7-18 อัตรา 27 กก./ไร่ หลังปลูก 1-3 เดือน

การใช้ปุ๋ยเคมีสำหรับข้าว

ในกรณีที่ไม่ทราบผลวิเคราะห์ดินแนะนำให้ใช้ปุ๋ยตามกลุ่มเนื้อดินดังต่อไปนี้

ข้าวพันธุ์ไม่วิโตช่วงแสง

การใช้ปุ๋ย ตาม กลุ่มเนื้อดิน	ปริมาณธาตุอาหาร แนะนำ (N ₁ +N ₂)-P ₂ O ₅ -K ₂ O (กก./ไร่)	สูตรปุ๋ยที่แนะนำ	
		ใส่ปุ๋ยครั้งแรก	ใส่ปุ๋ยครั้งที่สอง
ดินเหนียว	(6+6)-4-0	16-20-0 หรือ 20-20-0 อัตรา 35 กก./ไร่	46-0-0 อัตรา 13 กก./ไร่
ดินร่วน	(6+6)-4-3	16-16-8 หรือ 15-15-15 อัตรา 35 กก./ไร่	46-0-0 อัตรา 13 กก./ไร่
ดินร่วนหยาบ	(6+6)-4-3	16-16-8 หรือ 20-20-0 อัตรา 35 กก./ไร่	46-0-0 อัตรา 13 กก./ไร่
ดินทราย	(6+6)-4-3	16-16-8 หรือ 15-15-15 อัตรา 35 กก./ไร่	46-0-0 อัตรา 13 กก./ไร่

ที่มา: สมปอง นิลพันธ์. 2556. คำแนะนำการจัดการดินและธาตุอาหารเพื่อเพิ่มผลผลิตพืชเศรษฐกิจในประเทศไทย. สำนักสำรวจดินและวางแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน. 88 หน้า

ข้าวพันธุ์ไวต่อช่วงแสง

การใช้ปุ๋ย ตาม กลุ่มเนื้อดิน	ปริมาณธาตุอาหาร แนะนำ (N ₁ +N ₂)-P ₂ O ₅ -K ₂ O (กก./ไร่)	สูตรปุ๋ยที่แนะนำ	
		ใส่ปุ๋ยครั้งแรก	ใส่ปุ๋ยครั้งที่สอง
ดินเหนียว	(4+4)-5-0	16-20-0 หรือ 20-20-0 อัตรา 25 กก./ไร่	46-0-0 อัตรา 9 กก./ไร่
ดินร่วน	(6+6)-5-2	16-16-8 หรือ 15-15-15 อัตรา 25 กก./ไร่	46-0-0 อัตรา 9 กก./ไร่
ดินร่วนหยาบ	(6+6)-5-2	16-16-8 หรือ 15-15-15 อัตรา 25 กก./ไร่	46-0-0 อัตรา 9 กก./ไร่
ดินทราย	(6+6)-5-2	16-16-8 หรือ 15-15-15 อัตรา 25 กก./ไร่	46-0-0 อัตรา 9 กก./ไร่

ที่มา: สมปอง นิลพันธ์. 2556. คำแนะนำการจัดการดินและธาตุอาหารเพื่อเพิ่มผลผลิตพืชเศรษฐกิจในประเทศไทย. สำนักสำรวจดินและวางแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน. 88 หน้า

หมายเหตุ

ระยะเวลาเจริญเติบโตทางลำต้นและใบเป็นระยะเวลาที่เหมาะสมในการใส่ปุ๋ยต้นข้าว การใส่ปุ๋ยไนโตรเจนควรแบ่งใส่ครึ่งหนึ่งของปริมาณที่แนะนำ ส่วนปุ๋ยฟอสฟอรัสและโพแทสเซียมให้ใส่ทั้งหมดของปริมาณที่แนะนำ เนื่องจากธาตุไนโตรเจนเป็นธาตุที่สูญเสียไปกับน้ำและดินได้ง่ายจึงควรมีการแบ่งใส่ โดยเฉพาะในดินทราย นาดำควรใส่ปุ๋ยเคมีก่อนปักดำ 1 วันหรือหลังปักดำแล้ว 7 วัน ส่วนนาหว่านควรใส่ปุ๋ยหลังจากข้าวงอกแล้ว 30 วัน ระยะต่อมาคือ ระยะกำเนิดช่อดอกหรือระยะที่ข้าวสร้างรวงอ่อน ให้ใส่ปุ๋ยไนโตรเจนส่วนที่เหลือ เพื่อช่วยเสริมสร้างรวงให้สมบูรณ์เพิ่มจำนวนเมล็ดดีในรวงให้มากขึ้น

การใช้ปุ๋ยสำหรับข้าวตามค่าวิเคราะห์ดิน

ค่าวิเคราะห์	อัตราปุ๋ยที่ใส่ ข้าวพันธุ์ไม่ไวต่อ ช่วงแสง	อัตราปุ๋ยที่ใส่ ข้าวพันธุ์ไวต่อ ช่วงแสง
อินทรีย์วัตถุ (OM, %)		
<1	ปุ๋ย N 18 กก./ไร่	ปุ๋ย N 9 กก./ไร่
1-2	ปุ๋ย N 12 กก./ไร่	ปุ๋ย N 6 กก./ไร่
>2	ปุ๋ย N 6 กก./ไร่	ปุ๋ย N 3 กก./ไร่
ฟอสฟอรัส (P, มก.กก.)		
<5	ปุ๋ย P ₂ O ₅ 6 กก./ไร่	ปุ๋ย P ₂ O ₅ 6 กก./ไร่
5-10	ปุ๋ย P ₂ O ₅ 3 กก./ไร่	ปุ๋ย P ₂ O ₅ 3 กก./ไร่
>10	ปุ๋ย P ₂ O ₅ 0 กก./ไร่	ปุ๋ย P ₂ O ₅ 0 กก./ไร่
โพแทสเซียม (K, มก.กก.)		
<60	ปุ๋ย K ₂ O 6 กก./ไร่	ปุ๋ย K ₂ O 6 กก./ไร่
60-80	ปุ๋ย K ₂ O 3 กก./ไร่	ปุ๋ย K ₂ O 3 กก./ไร่
>80	ปุ๋ย K ₂ O 0 กก./ไร่	ปุ๋ย K ₂ O 0 กก./ไร่

ที่มา: กรมวิชาการเกษตร. 2548. คำแนะนำการใช้ปุ๋ยกับพืชเศรษฐกิจ. เอกสาร
วิชาการลำดับที่ 8/2548. ISBN 974-436-434-3 กระทรวงเกษตรและ
สหกรณ์. 121 น.

เมื่อทราบอัตราปุ๋ย N-P₂O₅-K₂O (กิโลกรัมต่อไร่) ที่แนะนำตามค่าวิเคราะห์ดิน
แล้วสามารถนำอัตราปุ๋ยดังกล่าวไปเทียบเคียงกับสูตรปุ๋ยและอัตราที่แนะนำต่อไร่สำหรับ
ข้าวได้ดังตารางในหน้าถัดไป

คำแนะนำปุ๋ยสำหรับข้าวพันธุ์ไม่วิโตช่วงแสง

อัตราปุ๋ย N-P ₂ O ₅ -K ₂ O (กิโลกรัมต่อไร่)	การแบ่งใส่ปุ๋ยN	สูตรปุ๋ยและอัตราที่แนะนำต่อไร่
18-6-6	(8+10)-6-6	รองพื้นด้วยปุ๋ยสูตร 16-16-8 อัตรา 38 กก. และ 46-0-0 อัตรา 4 กก. ร่วมกับ 0-0-60 อัตรา 5 กก. ครั้งที่ 2 ใส่ 46-0-0 อัตรา 22 กก. ระยะตั้งท้อง
18-6-3	(8+10)-6-3	รองพื้นด้วยปุ๋ยสูตร 16-16-8 อัตรา 38 กก.และ46-0-0 อัตรา 4 กก. ครั้งที่ 2 ใส่ 46-0-0 อัตรา 22 กก. ระยะตั้งท้อง
18-6-0	(7+11)-6-0	รองพื้นด้วยปุ๋ยสูตร 16-20-0 อัตรา 30 กก.และ46-0-0 อัตรา 5 กก. ครั้งที่ 2 ใส่ 46-0-0 อัตรา 24 กก. ระยะตั้งท้อง
18-3-6	(7+11)-3-6	รองพื้นด้วยปุ๋ยสูตร 16-16-8 อัตรา 19 กก.และ46-0-0 อัตรา 8 กก.ร่วมกับ 0-0-60 อัตรา 8 กก. ครั้งที่ 2 ใส่ 46-0-0 อัตรา 25 กก. ระยะตั้งท้อง
18-3-3	(7+11)-3-3	รองพื้นด้วยปุ๋ยสูตร 16-16-8 อัตรา 19 กก.และ46-0-0 อัตรา 8 กก.ร่วมกับ 0-0-60 อัตรา 3 กก. ครั้งที่ 2 ใส่ 46-0-0 อัตรา 25 กก. ระยะตั้งท้อง
18-3-0	(6+12)-3-0	รองพื้นด้วยปุ๋ยสูตร 16-20-0 อัตรา 15 กก.และ46-0-0 อัตรา 8 กก. ครั้งที่ 2 ใส่ 46-0-0 อัตรา 26 กก. ระยะตั้งท้อง
18-0-6	(6+12)-0-6	รองพื้นด้วยปุ๋ยสูตร 46-0-0 อัตรา 13 กก.ร่วมกับ 0-0-60 อัตรา 10 กก. ครั้งที่ 2 ใส่ 46-0-0 อัตรา 26 กก. ระยะตั้งท้อง
18-0-3	(6+12)-0-3	รองพื้นด้วยปุ๋ยสูตร 46-0-0 อัตรา 13 กก.ร่วมกับ 0-0-60 อัตรา 5 กก. ครั้งที่ 2 ใส่ 46-0-0 อัตรา 26 กก. ระยะตั้งท้อง
18-0-0	(6+12)-0-0	รองพื้นด้วยปุ๋ยสูตร 46-0-0 อัตรา 13 กก. ครั้งที่ 2 ใส่ 46-0-0 อัตรา 26 กก. ระยะตั้งท้อง

คำแนะนำปุ๋ยสำหรับข้าวพันธุ์ไม่วิโตช่วงแสง (ต่อ)

อัตราปุ๋ย N-P ₂ O ₅ -K ₂ O (กิโลกรัมต่อไร่)	การแบ่งใส่ปุ๋ยN	สูตรปุ๋ยและอัตราที่แนะนำต่อไร่
12-6-6	(4.8+6.9)-6-6	รองพื้นด้วยปุ๋ยสูตร 16-20-0 อัตรา 30 กก. ร่วมกับ 0-0-60 อัตรา 10 กก. ครั้งที่ 2 ใส่ 46-0-0 อัตรา 15 กก. ระยะตั้งท้อง
12-6-3	(4.8+6.9)-6-3	รองพื้นด้วยปุ๋ยสูตร 16-20-0 อัตรา 30 กก. ร่วมกับ 0-0-60 อัตรา 5 กก. ครั้งที่ 2 ใส่ 46-0-0 อัตรา 15 กก. ระยะตั้งท้อง
12-6-0	(4.8+6.9)-6-0	รองพื้นด้วยปุ๋ยสูตร 16-20-0 อัตรา 30 กก. ครั้งที่ 2 ใส่ 46-0-0 อัตรา 15 กก. ระยะตั้งท้อง
12-3-6	(6.08+6.0)-3-6	รองพื้นด้วยปุ๋ยสูตร 16-20-0 อัตรา 15 กก.และ 46-0-0 อัตรา 8 กก.ร่วมกับ 0-0-60 อัตรา 10 กก. ครั้งที่ 2 ใส่ 46-0-0 อัตรา 13 กก. ระยะตั้งท้อง
12-3-3	(6.08+6.0)-3-3	รองพื้นด้วยปุ๋ยสูตร 16-20-0 อัตรา 15 กก.และ 46-0-0 อัตรา 8 กก.ร่วมกับ 0-0-60 อัตรา 5 กก. ครั้งที่ 2 ใส่ 46-0-0 อัตรา 13 กก. ระยะตั้งท้อง
12-3-0	(6.08+6.0)-3-0	รองพื้นด้วยปุ๋ยสูตร 16-20-0 อัตรา 15 กก.และ 46-0-0 อัตรา 8 กก. ครั้งที่ 2 ใส่ 46-0-0 อัตรา 13 กก. ระยะตั้งท้อง
12-0-6	(4.1+7.8)-0-6	รองพื้นด้วยปุ๋ยสูตร 46-0-0 อัตรา 9 กก.ร่วมกับ 0-0-60 อัตรา 10 กก. ครั้งที่ 2 ใส่ 46-0-0 อัตรา 17 กก. ระยะตั้งท้อง
12-0-3	(4.1+7.8)-0-3	รองพื้นด้วยปุ๋ยสูตร 46-0-0 อัตรา 9 กก.ร่วมกับ 0-0-60 อัตรา 5 กก. ครั้งที่ 2 ใส่ 46-0-0 อัตรา 17 กก. ระยะตั้งท้อง
12-0-0	(4.1+7.8)-0-0	รองพื้นด้วยปุ๋ยสูตร 46-0-0 อัตรา 9 กก. ครั้งที่ 2 ใส่ 46-0-0 อัตรา 17 กก. ระยะตั้งท้อง

คำแนะนำปุ๋ยสำหรับข้าวพันธุ์ไม่วิโตช่วงแสง (ต่อ)

อัตราปุ๋ย N-P ₂ O ₅ -K ₂ O (กิโลกรัมต่อไร่)	การแบ่งใส่ปุ๋ยN	สูตรปุ๋ยและอัตราที่แนะนำต่อไร่
6-6-6	(4.8+1.4)-6-6	รองพื้นด้วยปุ๋ยสูตร 16-20-0 อัตรา 30 กก.ร่วมกับ 0-0-60 อัตรา 10 กก. ครั้งที่ 2 ใส่ 46-0-0 อัตรา 3 กก. ระยะตั้งท้อง
6-6-3	(4.8+1.4)-6-3	รองพื้นด้วยปุ๋ยสูตร 16-20-0 อัตรา 30 กก. ร่วมกับ 0-0-60 อัตรา 5 กก. ครั้งที่ 2 ใส่ 46-0-0 อัตรา 3 กก. ระยะตั้งท้อง
6-6-0	(4.8+1.4)-6-0	รองพื้นด้วยปุ๋ยสูตร 16-20-0 อัตรา 30 กก. ครั้งที่ 2 ใส่ 46-0-0 อัตรา 3 กก. ระยะตั้งท้อง
6-3-6	(2.4+3.7)-3-6	รองพื้นด้วยปุ๋ยสูตร 16-20-0 อัตรา 15 กก. ร่วมกับ 0-0-60 อัตรา 10 กก. ครั้งที่ 2 ใส่ 46-0-0 อัตรา 8 กก. ระยะตั้งท้อง
6-3-3	(2.4+3.7)-3-3	รองพื้นด้วยปุ๋ยสูตร 16-20-0 อัตรา 15 กก. ร่วมกับ 0-0-60 อัตรา 5 กก. ครั้งที่ 2 ใส่ 46-0-0 อัตรา 8 กก. ระยะตั้งท้อง
6-3-0	(2.4+3.7)-3-0	รองพื้นด้วยปุ๋ยสูตร 16-20-0 อัตรา 15 กก. ครั้งที่ 2 ใส่ 46-0-0 อัตรา 8 กก. ระยะตั้งท้อง
6-0-6	(2.3+3.7)-0-6	รองพื้นด้วยปุ๋ยสูตร 46-0-0 อัตรา 5 กก.ร่วมกับ 0-0-60 อัตรา 10 กก. ครั้งที่ 2 ใส่ 46-0-0 อัตรา 8 กก. ระยะตั้งท้อง
6-0-3	(2.4+3.7)-0-3	รองพื้นด้วยปุ๋ยสูตร 46-0-0 อัตรา 5 กก.ร่วมกับ 0-0-60 อัตรา 5 กก. ครั้งที่ 2 ใส่ 46-0-0 อัตรา 8 กก. ระยะตั้งท้อง
6-0-0	(2.4+3.7)-0-0	รองพื้นด้วยปุ๋ยสูตร 46-0-0 อัตรา 5 กก. ครั้งที่ 2 ใส่ 46-0-0 อัตรา 8 กก. ระยะตั้งท้อง

หมายเหตุ : ปุ๋ยไนโตรเจนอัตราสูง อาจแบ่งใส่ 3 ครั้ง

คำแนะนำปุ๋ยสำหรับข้าวพันธุ์ไวต่อช่วงแสง

อัตราปุ๋ย N-P ₂ O ₅ -K ₂ O (กิโลกรัมต่อไร่)	การแบ่งใส่ปุ๋ยN	สูตรปุ๋ยและอัตราที่แนะนำต่อไร่
9-6-6	(4.8+4.6)-6-6	รองพื้นด้วย 16-20-0 อัตรา 30 กก. ร่วมกับ 0-0-60 อัตรา 10 กก. ครั้งที่ 2 ใส่ 46-0-0 อัตรา 10 กก. ระยะตั้งท้อง
9-6-3	(4.8+4.6)-6-3	รองพื้นด้วย 16-20-0 อัตรา 30 กก. ร่วมกับ 0-0-60 อัตรา 5 กก. ครั้งที่ 2 ใส่ 46-0-0 อัตรา 10 กก. ระยะตั้งท้อง
9-6-0	(4.8+4.6)-6-0	รองพื้นด้วย 16-20-0 อัตรา 30 กก. ครั้งที่ 2 ใส่ 46-0-0 อัตรา 10 กก. ระยะตั้งท้อง
9-3-6	(4.4+4.6)-3-6	รองพื้นด้วย 16-16-8 อัตรา 19 กก.และ 46-0-0 อัตรา 3 กก.ร่วมกับ 0-0-60 อัตรา 8 กก. ครั้งที่ 2 ใส่ 46-0-0 อัตรา 10 กก. ระยะตั้งท้อง
9-3-3	(4.7+4.6)-3-3	รองพื้นด้วย 16-20-0 อัตรา 15 กก.และ 46-0-0 อัตรา 5 กก.ร่วมกับ 0-0-60 อัตรา 5 กก. ครั้งที่ 2 ใส่ 46-0-0 อัตรา 10 กก. ระยะตั้งท้อง
9-3-0	(4.7+4.6)-3-0	รองพื้นด้วย 16-20-0 อัตรา 15 กก. และ 46-0-0 อัตรา 5 กก. ครั้งที่ 2 ใส่ 46-0-0 อัตรา 10 กก. ระยะตั้งท้อง
9-0-6	(4.6+4.6)-0-6	รองพื้นด้วย 46-0-0 10 กก.ร่วมกับ 0-0-60 อัตรา 10 กก. ครั้งที่ 2 ใส่ 46-0-0 อัตรา 10 กก. ระยะตั้งท้อง
9-0-3	(4.6+4.6)-0-3	รองพื้นด้วย 46-0-0 อัตรา 10 กก.ร่วมกับ 0-0-60 อัตรา 5 กก. ครั้งที่ 2 ใส่ 46-0-0 อัตรา 10 กก. ระยะตั้งท้อง
9-0-0	(4.6+4.6)-0-0	รองพื้นด้วย 46-0-0 อัตรา 10 กก. ครั้งที่ 2 ใส่ 46-0-0 อัตรา 10 กก. ระยะตั้งท้อง
6-6-6	(4.8+1.4)-6-6	รองพื้นด้วย 16-20-0 อัตรา 30 กก.ร่วมกับ 0-0-60 อัตรา 10 กก. ครั้งที่ 2 ใส่ 46-0-0 อัตรา 3 กก. ระยะตั้งท้อง

คำแนะนำปุ๋ยสำหรับข้าวพันธุ์ไวต่อช่วงแสง (ต่อ)

อัตราปุ๋ย N-P ₂ O ₅ -K ₂ O (กิโลกรัมต่อไร่)	การแบ่งใส่ปุ๋ยN	สูตรปุ๋ยและอัตราที่แนะนำต่อไร่
6-6-3	(4.8+1.4)-6-3	รองพื้นด้วย 16-20-0 อัตรา 30 กก. ร่วมกับ 0-0-60 อัตรา 5 กก. ครั้งที่ 2 ใส่ 46-0-0 อัตรา 3 กก. ระยะตั้งท้อง
6-6-0	(4.8+1.4)-6-0	รองพื้นด้วย 16-20-0 อัตรา 30 กก. ครั้งที่ 2 ใส่ 46-0-0 อัตรา 3 กก. ระยะตั้งท้อง
6-3-6	(2.4+3.7)-3-6	รองพื้นด้วย 16-20-0 อัตรา 15 กก. ร่วมกับ 0-0-60 อัตรา 10 กก. ครั้งที่ 2 ใส่ 46-0-0 อัตรา 8 กก. ระยะตั้งท้อง
6-3-3	(2.4+3.7)-3-3	รองพื้นด้วย 16-20-0 อัตรา 15 กก. ร่วมกับ 0-0-60 อัตรา 5 กก. ครั้งที่ 2 ใส่ 46-0-0 อัตรา 8 กก. ระยะตั้งท้อง
6-3-0	(2.4+3.7)-3-0	รองพื้นด้วย 16-20-0 อัตรา 15 กก. ครั้งที่ 2 ใส่ 46-0-0 อัตรา 8 กก. ระยะตั้งท้อง
6-0-6	(2.3+3.7)-0-6	รองพื้นด้วย 46-0-0 อัตรา 5 กก.ร่วมกับ 0-0-60 อัตรา 10 กก. ครั้งที่ 2 ใส่ 46-0-0 อัตรา 8 กก. ระยะตั้งท้อง
6-0-3	(2.4+3.7)-0-3	รองพื้นด้วย 46-0-0 อัตรา 5 กก.ร่วมกับ 0-0-60 อัตรา 5 กก. ครั้งที่ 2 ใส่ 46-0-0 อัตรา 8 กก. ระยะตั้งท้อง
6-0-0	(2.4+3.7)-0-0	รองพื้นด้วย 46-0-0 อัตรา 5 กก. ครั้งที่ 2 ใส่ 46-0-0 อัตรา 8 กก. ระยะตั้งท้อง
3-6-6	(2.4+1.38)-6-6	รองพื้นด้วย 16-20-0 อัตรา 15 กก. ร่วมกับ 0-0-60 อัตรา 10 กก. ครั้งที่ 2 ใส่ 46-0-0 อัตรา 3 กก. ระยะตั้งท้อง
3-6-3	(2.4+1.38)-6-3	รองพื้นด้วย 16-20-0 อัตรา 15 กก. ร่วมกับ 0-0-60 อัตรา 5 กก. ครั้งที่ 2 ใส่ 46-0-0 อัตรา 3 กก. ระยะตั้งท้อง
3-6-0	(2.4+1.38)-6-0	รองพื้นด้วย 16-20-0 อัตรา 15 กก. ครั้งที่ 2 ใส่ 46-0-0 อัตรา 3 กก. ระยะตั้งท้อง

คำแนะนำปุ๋ยสำหรับข้าวพันธุ์ไวต่อช่วงแสง (ต่อ)

อัตราปุ๋ย N-P ₂ O ₅ -K ₂ O (กิโลกรัมต่อไร่)	การแบ่งใส่ปุ๋ยN	สูตรปุ๋ยและอัตราที่แนะนำต่อไร่
3-3-6	(2.4+1.38)-3-6	รองพื้นด้วย 16-20-0 อัตรา 15 กก. ร่วมกับ 0-0-60 อัตรา 10 กก. ครั้งที่ 2 ใส่ 46-0-0 อัตรา 3 กก. ระยะตั้งท้อง
3-3-3	(2.4+1.38)-3-3	รองพื้นด้วย 16-20-0 อัตรา 15 กก. ร่วมกับ 0-0-60 อัตรา 5 กก. ครั้งที่ 2 ใส่ 46-0-0 อัตรา 3 กก. ระยะตั้งท้อง
3-3-0	(2.4+1.38)-3-0	รองพื้นด้วย 16-20-0 อัตรา 15 กก. ครั้งที่ 2 ใส่ 46-0-0 อัตรา 3 กก. ระยะตั้งท้อง
3-0-6	(2.4+1.38)-0-6	รองพื้นด้วย 46-0-0 อัตรา 4 กก.ร่วมกับ 0-0-60 อัตรา 10 กก. ครั้งที่ 2 ใส่ 46-0-0 อัตรา 3 กก. ระยะตั้งท้อง
3-0-3	(2.4+1.38)-0-3	รองพื้นด้วย 46-0-0 อัตรา 4 กก.ร่วมกับ 0-0-60 อัตรา 5 กก. ครั้งที่ 2 ใส่ 46-0-0 อัตรา 3 กก. ระยะตั้งท้อง
3-0-0	(2.4+1.38)-0-0	รองพื้นด้วย 46-0-0 อัตรา 4 กก. ครั้งที่ 2 ใส่ 46-0-0 อัตรา 3 กก. ระยะตั้งท้อง

หมายเหตุ : ปุ๋ยไนโตรเจนอัตราสูง อาจแบ่งใส่ 3 ครั้ง

การคำนวณปุ๋ย

ปุ๋ยที่จะใช้ผสมคำนวณมาจากเปอร์เซ็นต์ธาตุไนโตรเจน ธาตุฟอสฟอรัส และธาตุโพแทสเซียม ที่มีอยู่ในปุ๋ยผสมตามเกรดที่เราต้องการ เช่น

ตัวอย่าง

ต้องการปุ๋ยสูตร 16-16-8 จำนวน 100 กิโลกรัม จะต้องใช้แม่ปุ๋ยชนิดต่าง ๆ อย่างละกี่กิโลกรัม ชนิดแม่ปุ๋ยที่เหมาะสม คือ

- ไดแอมโมเนียมฟอสเฟต [18-46-0 (DAP)]
- ยูเรีย [46-0-0 (Urea)]
- โพแทสเซียมคลอไรด์ [0-0-60 (KCl)]

วิธีการคำนวณ

1. คำนวณหาธาตุฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์ (P_2O_5) ก่อน เนื่องจากแม่ปุ๋ยไดแอมโมเนียมฟอสเฟต (18-46-0) มีเปอร์เซ็นต์ธาตุฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์ (P_2O_5) อยู่ในปุ๋ยสูงกว่าเปอร์เซ็นต์ ธาตุไนโตรเจนที่เป็นประโยชน์ (N) มีวิธีคำนวณ ดังนี้

ปริมาณ P_2O_5 46 กิโลกรัม ต้องใช้แม่ปุ๋ย DAP = 100 กิโลกรัม

ปริมาณ P_2O_5 1 กิโลกรัม ต้องใช้แม่ปุ๋ย DAP = $\frac{100 \times 1}{46}$ กิโลกรัม

ปริมาณ P_2O_5 16 กิโลกรัม ต้องใช้แม่ปุ๋ย DAP = $\frac{100 \times 16}{46}$ กิโลกรัม

= 34.78 กิโลกรัม

เพราะฉะนั้นต้องใช้แม่ปุ๋ย 18-46-0 (DAP) = 35 กิโลกรัม

2. คำนวณหาปริมาณไนโตรเจนที่เป็นประโยชน์ (N) [ปริมาณที่ต้องการ คือ 16 กิโลกรัม] มีวิธีการคำนวณ ดังนี้

2.1 คำนวณหาปริมาณไนโตรเจนที่เป็นประโยชน์ว่าติดมากับแม่ปุ๋ย DAP มีจำนวนเท่าไร ดังนี้

แม่ปุ๋ย DAP จำนวน 100 กิโลกรัม มีปริมาณธาตุ N = 18 กิโลกรัม

แม่ปุ๋ย DAP จำนวน 1 กิโลกรัม มีปริมาณธาตุ N = $\frac{18 \times 1}{100}$ กิโลกรัม

แม่ปุ๋ย DAP จำนวน 35 กิโลกรัม มีปริมาณธาตุ N = $\frac{18 \times 35}{100}$ กิโลกรัม

ปริมาณปุ๋ยไนโตรเจนที่เป็นประโยชน์ติดมากับแม่ปุ๋ย DAP = 6.30 กิโลกรัม

2.2 คำนวณหาว่าปริมาณธาตุไนโตรเจนที่เป็นประโยชน์ยังขาดอีกเท่าไร จากที่ต้องการ ดังนี้

ต้องการใช้ปริมาณไนโตรเจนที่เป็นประโยชน์ = 16 กิโลกรัม

ปริมาณไนโตรเจนที่เป็นประโยชน์ติดมากับปุ๋ย DAP = 6.3 กิโลกรัม
 เพราะฉะนั้นยังขาดปริมาณไนโตรเจนที่เป็นประโยชน์ = 9.7 กิโลกรัม

2.3 คำนวณหาปริมาณไนโตรเจนที่เป็นประโยชน์ที่ยังขาดจากแม่ปุ๋ยยูเรีย

(46-0-0) ดังนี้

ปริมาณธาตุไนโตรเจน 46 กิโลกรัม ต้องใช้แม่ปุ๋ยยูเรีย = 100 กิโลกรัม

ปริมาณธาตุไนโตรเจน 1 กิโลกรัม ต้องใช้แม่ปุ๋ยยูเรีย = $\frac{100 \times 1}{46}$ กิโลกรัม

ปริมาณธาตุไนโตรเจน 9.7 กิโลกรัม ต้องใช้แม่ปุ๋ยยูเรีย = $\frac{100 \times 9.7}{46}$ กิโลกรัม

= 21.09 กิโลกรัม

เพราะฉะนั้นจะต้องใช้แม่ปุ๋ยยูเรีย (46-0-0) = 22 กิโลกรัม

3. คำนวณหาปริมาณธาตุโพแทสเซียมที่เป็นประโยชน์ (K_2O) [ปริมาณที่ต้องการใช้ = 8 กิโลกรัม] ดังนี้

ปริมาณธาตุโพแทสเซียม 60 กิโลกรัม ต้องใช้แม่ปุ๋ย MOP = 100 กิโลกรัม

ปริมาณธาตุโพแทสเซียม 1 กิโลกรัม ต้องใช้แม่ปุ๋ย MOP = $\frac{100 \times 1}{60}$ กิโลกรัม

ปริมาณธาตุโพแทสเซียม 8 กิโลกรัม ต้องใช้แม่ปุ๋ย MOP = $\frac{100 \times 8}{60}$ กิโลกรัม

เพราะฉะนั้นต้องใช้แม่ปุ๋ย MOP (0-0-60) = 14 กิโลกรัม

4. คำนวณหาน้ำหนักของสารตัวเติม (Filler) ที่ต้องใช้เพิ่มให้ได้ปุ๋ยผสมสูตร 16-16-8 มีน้ำหนักครบ จำนวน 100 กิโลกรัม ดังนี้

ปุ๋ยผสมสูตร 16-16-8 จำนวน 100 กิโลกรัม มีปริมาณน้ำหนักธาตุอาหารดังนี้
 แม่ปุ๋ยสูตร 18-46-0 = 35 กิโลกรัม + แม่ปุ๋ยสูตร 46-0-0 = 22 กิโลกรัม + แม่ปุ๋ยสูตร
 0-0-60 = 14 กิโลกรัม รวมเป็น 71 กิโลกรัม เพราะฉะนั้นจะต้องเพิ่มน้ำหนักสารตัว
 เติม (Filler) จำนวน 100-71 = 29 กิโลกรัม